

Danes ob 21. uri premiera blešča filmske umetnosti

filmske verzije L. ZILAHY-Jevega romana

Celih 8 mesecev je bil ta film predvajan v Parizu, po dvakrat in še večkrat so ga gledali ljudje v Zagrebu in Beogradu!

KATALIN KARADYJEVA
v vlogi mlade Edite

Umirajoča pomlad

Nabavite si vstopnice v predprodaji!
Kino Matica, tel. 22-41

Ljubavni roman dveh mladih ljudi, ljubosin, ki je s vsem ognjem, s vso strastjo zajela srca dveh mladih ljudi pri prvem pogledu!

JAVOR PAL
v vlogi odvetnika Ivana Egrija

Ob 16. in 19. uri zadnjič: **V ženskem carstvu**Ob 16. in 19. uri zadnjič: **V ženskem carstvu**

Vojna v Afriki

Napad angleških letal na luko v Tobruku — Letalska bitka v Abesiniji

Kairo, 2. okt. s. (Reuter). Poveljstvo angleškega letalstva na Bliznjem vzhodu objavlja v svojem sročnem komunikatu, da so angleška letala napadla predvečernim letom Tobruk v Libiji. Več letal je bilo direktno zadetih in med zgradbam na obali so izbruhnili veliki požari.

V vzhodni Afriki so angleška letala bombardirala neko italijansko železniško progo ter so jo zadela tik pred predorom. V Berberu v Somaliji so bili uspešno bombardirani pomoli in vojašnice.

V Abesiniji je bilo napadeno letališče v Madani. Ko so se vračala angleška letala s tega poleta, jih je napadlo 15 italijanskih lovskih letal. Angleški Blenheimi so se strelili tri italijanske lovce. En angleški bombnik je bil izpuščen.

Operacije mehaniziranih oddelkov

Kairo, 2. okt. s. (Reuter). Posebni poročevalci angleške radijske družbe, ki je zopet posetil fronto v Zapadni puščavi v Egiptu, javlja, da zaenkrat na bojišču ni bojev, pač pa se vrste bombni napadi letalstva na obeh straneh. Med postojankami obeh vojsk se razteza zelo široko »zemlje brez gospodarja«. Tu operirajo samo mehanizirani oddelki obeh vojsk, predvsem tanki. Vedno obstoji pri pobedah v to ozemlje nevarnost, da naletiš na oddelke sovražnih tankov. Tako se je to zgodilo nedavno trem italijanskim novinarjem, ki so na ta način padli v angleško ujetništvo.

Poročevalci pravi, da je v glavnem stanju angleške vojske opazil tokrat dvakrat več vojaštva in vojnega materiala nego pri svojem prejšnjem obisku.

Napeti odnosi med Anglijo in Rumunijo

Protest zaradi aretacij angleških državljanov — Poziv Angležem, da zapuste Rumunijo

Bukarešta, 2. okt. br. (Stefani). Med Veliko Britanijo in Rumunijo so se zadnje dni diplomatski odnosi zelo poosttrili. Kakor znano je bilo v Rumuniji aretiranih 6 Angležev, ki so jih osumili, da so sodelovali pri pripravah za sabotažne akcije na področju rumunskih petrolejskih vrelcev. Zaradi tega je angleška vlada predvečernjim protestirala tako v Bukarešti kakor tudi pri odpravniku poslov rumunskega poslanstva v Londonu.

Kakor se je izvedelo, je sedaj angleška vlada pozvala vse angleške državljane v Rumuniji, naj nemudoma zapuste rumunsko področje. V pretekli noči je 15 angleških trgovcev že odpotovalo v Constanza od koder bodo krenili v Carigrad. Tudi drugi Angleži se pripravljajo na odhod.

Reorganizacija rumunske vojske

Bukarešta, 2. okt. e. (Kakor zatrijele v poučenih krogih, je general Antonescu odredil nujno in temeljito reorganizacijo rumunske vojske. V ta namen bo v Nemčiji in Italiji zaprosil za potrebno število vojaških instruktorjev, pod nadzorstvom katerih bi se Rumuni izvežbali v modernem orožju. V tem smislu je vodja rumunskega naroda podal tudi izjavo diplomatskemu sodelavcu lista »Stampa«. Ob tej priliki piše list »Cuventule«, da se je to tehnično-vojaško sodelovanje med Rumunijo in državama osi že davno pokazalo kot potrebno in da se je stvarno že pričelo, ker se v Rumuniji mudi več italijanskih letalcev, ki proučujejo rumunsko vojaštvo v uporabi modernih letal.

Bukarešta, 2. okt. e. (Rador). Najbolj kategorično se demantirajo glasovi, ki so jih širile te radijske postaje pred časom in ki se še širijo glede položaja v Rumuniji kakor tudi o tem, da Nemci urejajo letališče pri trgu Targovište. Odločno se

demantirajo tudi vesti, da se nemški oficirji in specialisti nahajajo razdeljeni po pristaniščih, letališčih in v področjih petrolejske industrije.

Demanti madžarske trditve

Bukarešta, 2. oktobra. AA. (Rador). Ministrstvo za notranje zadeve je izdalo sporočilo, v katerem demantira kot tendenciozne vesti, ki jih je razširil budimpeštanski radio, da je rumunska vlada sklenila izgnati iz Rumunije vse železničarje, ki so madžarskega rodu. Isto naj bi veljalo za vse uradnike rumunskih državnih železnic. Rumunsko notranje ministrstvo ugotavlja, da noben madžarski železničar ni bil izgnan iz Rumunije.

Zopet sabotaža

Bukarešta, 2. oktobra. AA. (Stefani). V nekem rezervuarju v bližini petrolejskih vrelcev je nastal požar. V rezervuarju je bilo okoli 60 vagonov petroleja. Smatra se, da je požar posledica sabotaže.

Nemški župani v rumunskih mestih

Bukarešta, 2. okt. s. (Reuter). V 12 večjih rumunskih mestih so bili imenovani nemški župani ali podžupani. Prav tako dobe Nemci več važnih mest v občinskih svetih. Smatrajo, da predstavljajo ta imenovanja del koncesij rumunske vlade nemški narodni manjšini v Rumuniji.

Razstava nemške knjige v Bukarešti

Bukarešta, 2. oktobra. AA. (DNB). Te dni je bila otvorjena v Bukarešti razstava nemške knjige. Otvoritev razstave so prisostvovali člani nemškega poslanstva, predstavniki ministrstva za propagando, predstavniki rumunskega in tujeja tiska ter druge ugledne osebnosti.

Stanje pred današnjim zadnjim kolom je naslednje: Bondarevski 13 in pol, Lillenthal in Smislov po 12 in pol, Boleslavski 11 in pol, Keres 11, Botvinnik 10 in pol, Makagonov in Veresov po 10, Dubinin 9 in pol, Petrov 9, Liscin 8 in pol, Ragozin 8, Konstantinopolski, Mikenas in Stolberg po 7 in pol, Panov 7, Kotov 6 in pol, Gerstenfeld in Levenfis po 6, Rudakovski 5 in pol.

Bondarevski ima torej v vsakem primeru že zagotovljeno prvo mesto. Gre samo še zato, če bo prvi sam ali pa bo moral zmago deliti. V današnjem zadnjem kolu se sreča Bondarevski z Lillenthalom. Lillenthal je v tej partiji beli. Bondarevskemu zadostuje samo remis, da si zagigura zmago v turnirju brez delitve. V zadnjem kolu igrajo nadalje Mikenas-Smislov, Keres-Petrov, Botvinnik-Rudakovski, Gerstenfeld-Boleslavski itd.

Sorzna poročila

Curih, 2. oktobra. Beograd 10.—, Pariz 9.85, London 16.925, New York 485.—, Milan 21.975, Madrid 40.—, Berlin 174.80, Stockholm 103.65, Bukarešta 2.25.

Okupacija Dobrudže končana

Sofija, 2. okt. e. (BTA). Poveljstvo III. armade je objavilo naslednje:

Včeraj ob 9. dopoldne so edince te armade prestopile tretjo erto in zavzele zadnji pas. Ob 18. je bil ta pas zavzet brez incidenta. Na ta način je vsa južna Dobrudža vrnjena Bolgariji. Prebivalstvo je sprejelo čete s nenavadnim navdušenjem. Da se izognemo tudi najmanjšim incidentom, bodo mejne črte zasedene postopno v navzočnosti članov bolgarsko-rumunske obmenje mešane komisije.

Povratak bolgarskih sportnikov iz Moskve

Moskva, 2. okt. s. Včeraj ob 8. jutrat so odpotovali z letalom iz Moskve v Sofijo člani bolgarskega nogometnega kluba »Slavija«, ki so igrali v Moskvi tri tekme. Na letališču so se od bolgarskih nogometašev poslovili zastopniki sovjetskega ministrstva za fizično kulturo in osebe bolgarskega poslanstva s poslanikom Kamenovom na čelu.

Portugalsko zlato na potu v Ameriko

Lizbona, 2. oktobra. AA. (DNB). Na neko severnoameriško ladjo je portugalska državna banka naložila 20 zabojev zlata v vrednosti 150 milijonov eskudov. To zlato, ki predstavlja del portugalskih rezerv, bo izročeno zvezni rezervni banki v varstvo.

Pred stavko čevljarjev v Ljubljani?

Če spor med mojstri in pomočniki ne bo poravnán danes, nehajo pomočniki jutri delati

Ljubljana, 2. oktobra. Razumljivo je, da naraščanje draginje spremljajo številna mezdna gibanja. Ko že pride do dirke med cenami in mezdami (cene so seveda vedno »spredaj«), ne moremo pričakovati, da se bodo mezde zaustavile prej kakor cene. Zvišanje mezd seveda zopet vpliva na cene in — začarani krog je sklenjen. To pa seveda ni razlog, da bi lahko kdo trdil, češ zahteva po zvišanju mezd ni upravičena, ker bi zvišanje vplivalo neugodno na cene. Zadevno je treba vzeti drugače v roke. Ob tej priliki pa samo poročamo o enem izmed mezdnih gibanj: ljubljanski čevljarjski pomočniki, organizirani v sekciji čevljarjev Splošne delavske strokovne zveze, zahtevajo zvišanje mezd.

Pogajanja se vlečejo že dolgo. Neposrednih pogajanj med zastopniki delodajalcev in delojemalcev ni več; po predpisih uredbe o minimalnih mezdah, sklepanju kolektivnih pogodb, poravnavanju in razsodništvu je bila rešitev spora prepučena pristojni upravni oblasti. Po predpisih te uredbe lahko oblast skliče dve poravnalni obravnavi; če na njih ne pride do sporazuma, je delavstvu dovoljena svobodna sindikalna akcija, to se pravi, da sme stavkati. Delavstvo se pa lahko odloči tudi za oblastno razsodništvo. Do sestave razsodišča, ki ga sestavljajo po dva zastopnika delodajalcev in delojemalcev in zastopnik oblasti (ban), pride, če sta za to sporazumni obe stranki.

Vprašanje — zvišanje mezd ljubljanskih čevljarjskih pomočnikov ni bilo rešeno na poravnalnih obravnavah; prva obravnava je bila 20. septembra. Delavstvo je prvot-

no zahtevalo zvišanje mezd za 35%. Na prvi obravnavi so delodajalci pristali na 5% zvišanje mezd, zastopniki delavcev pa so nekoliko popustili od prvotne zahteve ter so zahtevali, naj bi jim mezde zvišali za 30%. Pri drugi obravnavi v ponedeljek so mojstri se navrgli 10%, pomočniki pa so popustili za 5%. Mojstri niso več dodali, pomočniki pa tudi ne popustili od svojih zahtev, tako da tudi druga obravnava ni bila uspešna, čeprav je med obema predlogoma le 5% razlike.

V ponedeljek zvečer so se organizirani pomočniki sestali v gostilni »Pri novem svetu«. Izmed okrog 120 v Ljubljani zaposlenih čevljarjskih pomočnikov, se jih je sestanka udeležilo 87. Soglasno so odklonili ponudbo delodajalcev, naj bi se mezde zvišale za 15% in sklenili, da bodo vztrajali pri svoji zahtevi. Če mojstri ne bodo pristali na zahtevo, naj se mezde zvišajo za 20%, bodo pomočniki jutri zapustili delo. Toda pripravljeni so prepuštili rešitev spora tudi razsodništvu, če delodajalci pristanejo, naj razsodi razsodišče, za koliko je treba mezde zvišati.

Delavska organizacija je poslala Združbi čevljarjev v Ljubljani (delodajalski organizaciji) dopis s sporočilom o delavskih sklepkih. V dopisu so prosili, naj bi delodajalska organizacija odgovorila do danes opoldne, ali je pripravljena ugoditi delavski zahtevi, naj bi se mezde zvišale za 20 odstotkov, ali, če je sporazuma, da o višini mezd razsodi oblastno razsodišče. Če bi delodajalci odklonili oba predloga, se bo jutri začela stavka. Pomočniki so na sestanku vsi glasovali za stavko.

Pregled živilskih cen v Ljubljani

Znatne so že razlike med cenami zdaj in pred mesecem

Ljubljana, 2. oktobra. Ni posebnega prijetno obujati spominov na cene živil prejšnje mesece, še manj pa v prejšnjih letih. Draginja, ki se nam je zdelo prve mesece le začasen pojav, je postala zdaj hudournik, ki ga ne zna več nihče zajeziti. Pričakovali smo, da se bodo cene sčasoma ustale, ter da bo zavlada red na tržiščih. Zdaj pa mora prevideti vsak, da je zlo mnogo globlje, ter da ga niso začeli zdraviti pri koreninah. To zlo imenujemo včasih tudi z drugo besedo, n. pr. brezvestna spekulacija. Draginja ima pač svoje vzroke. Ne smemo sicer reči, da je edini vzrok spekulacija; eden izmed njenih vzrokov je tudi večji obtok denarja in podražitev sirovin na mednarodnih tržiščih. Podraženi industrijski izdelki seveda vplivajo tudi na cene kmetijskih pridelkov. V takšnih razmerah je pa tudi dovolj prilike za spekulacijo. Pobijanje spekulacije bi imelo pomen, če bi začeli pri producentih in ne šele pri zadnjem prodajalcu. Ko so začeli maksimirati cene, so izvezli kmetijske pridelke, to se pravi najvažnejša živila. Spekulacija z živili je bila torej svobodna. Ko je pa že prišlo do maksimiranja cen v nekaterih strokah, ni bilo dovolj ukrejenj, da bi bilo tudi dovolj blaga po teh cenah naprodaj in ko so bile cene maksimirane, bi tudi morale ostati nespremenjene. V nekaterih državah se jim je posrečilo preprečiti vsako podraževanje

živil, zato smemo trditi, da bi tudi pri nas lahko vsaj znatno ublažili draginjo, če bi se dela lotili ob pravem času.

Draginja seveda ne korenini na našem živilskem trgu. Zato tudi niso posebne razlike med cenami živil v Ljubljani in drugih krajih. Razlike so pa med sedanjimi in prejšnjimi cenami. Znatne razlike so že med cenami zdaj in pred mesecem. Zdaj je govedina I. vrste po 16 do 16 din; II. vrste je po 13—15 din (12—14 pred mesecem). Teletina I. vrste je po 18 din (14 do 16) in druge vrste po 14—16 din (14 do 16). Svinjina se je podražila celo na 18—24 din prve in druge vrste, med tem ko je bila pred mesecem po 16—19 din. V gošpodarskih listih smo čitali, da je dovolj pravičnejše prštati ter da je mnogo večje povpraševanje po tako zvanih »peharyh«, češ zato se bo prštati pocenili in svinjina ne bo dražja kljub porazitvi slanin. Te napovedi se niso uresničile. Znanost, da so bile večer objavljene nove maksimirane cene za meso in slanino v Ljubljani. Zdaj je slanina po 23—25 din kg (pred mesecem po 18—21). Zelo se je podražila tudi mast, na 28 din kg (22—23). Prekajana svinjina (gnjat) je zdaj po 28 do 30 din (24). Podražila se je tudi perutnina. Če se podraži drugo meso, se

zdi že kakor samo ob sebi umljivo, da se podraži tudi perutnina. Živi piščanci so po 16 do 30 din (pred mesecem po 12—25). Zaklane piščance zdaj prodajajo po 32 do 36 din kg (32—35). Zaklane kokoši so pa vendar naprodaj po nespremenjenih cenah, po 25 do 28 din kg. Jajca se stalno podražujejo in danes so jih prodajali nekoliko lepša v splošnem po 1.50 din kos. Pred mesecem so bila jajca še po dinarju.

Včeraj so bile tudi objavljene maksimirane cene tako zvanega enotnega kruha, in sicer 5.15 din kg. Zemlje so po dinarju, a morajo tehtati najmanj 8 dkg. Pravega enotnega kruha v Ljubljani v resnici še nimamo. Razlike so med kruhom posameznih pekarn. Pečki imajo velike težave z nabavo moke, ker tako zvane enotne moke še vedno ni dovolj naprodaj. Banatski žitni trgovci, odn. mlinarji izrabljajo sedanje razmere po mili volji ter diktirajo kupcem, kakšne vrste moke naj kupijo, n. pr. če kupiš toliko vreč cenejše moke, moraš kupiti določeno količino najdražje pšenice moke, ki je v nadrobni prodaji po 8—9 din kg. Trgovci z moko pa zopet pritiskajo na peke.

Pred mesecem je bila moka št. 0 po 5—5.75 din kg. Moko št. 4 so prodajali po 4.50—4.75 din, zdaj je po 5 din. Razen mivskih izdelkov se je zelo podražilo tudi razno drugo specerijsko blago. Najdražje je pač olje. Zdaj je naprodaj najdražje olivno olje, ki je po 40 do 44 din liter, med tem ko je bilo pred mesecem še nekaj navadnega jedilnega olja po 18—24 din, finijeje namizno olje je pa bilo po 24—44 din. Kava »Portorico« je zdaj po 96—103 din kg (94—100), »Santos« po 86—96 (82—88), »Rio« po 84—92 (80—84), pražena kava I. vrste je po 120—132 din (120—126), druge vrste po 108—120 (96—108) in tretje vrste po 96—108 (94—100).

Lahko bi navedli še več primerov podražitev, toda saj dokazujejo dovolj že ti, kako draginja še vedno »galopira«.

Cene zelenjave in sadja ne vplivajo bistveno na življenjske stroške. V zadnjih tednih so ostale cene zelenjave, sočinja in sadja v glavnem nespremenjene. Zdaj je naprodaj precej domačih jabolk. Kmetice so jih danes prodajale povprečno po 5—6 din kg. Naprodaj je bilo tudi precej gobov (jurčkov), in sicer po 12 do 14 din kg. Trg je bil v splošnem nekoliko slabše založen zaradi slabega vremena. Krompirja ni bilo naprodaj na debelo. Če bo prihodnje tržne dni lepše vreme, bo nedvomno naprodaj še precej krompirja na debelo.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 2. oktobra: Angeli varuhi

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matica: V ženskem carstvu

Kino Union: Minjin in Požarski

Kino Sloga: Vesela škota

Kino Moste: Fanfara ljubezni

Razstava slik akad. slikarja Rilka Debenjaka v Jakopičevem paviljonu odprta od 9.—18.

Razstava slikarja Ljuba Ravnikarja v Obersnelovi galeriji na Gosposveti cesti št. 3. Vstop prost

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1,

Bahovec, Kongresni trg 12, Komotar, Vič

— Tržaška cesta 48.

Opod sita

Znano je, da ljubljanske ure ne gredo pravilno — mislino v glavnem javne ure. V splošnem pa so vse ljubljanske ure precej nezanesljive, saj niti pri urarjih tako zvanih »kronometrik«, ki naj služijo reklami, ne kažejo vedno pravega časa. Morda ta ali oni, vendar pokažejo ob primerjavi toliko razlike, da je radovedni »regulator lastne žepne ure slednjic ves zbehan in čaka na napoved pravega časa radijskega napovedovalca. No, pa še tu menda ni vedno vse v redu ali pa so spet naše ure zanič, kajti naslednji dan že opazimo na kazalcih večjo ali manjšo razliko.

Ko pa zavonjimo polodne po ljubljanskih cerkvah, šele opazimo zmešnjavo v času! Sredi mesta je polдне, kadar je, zunaj na periferiji pa tudi kadar je, le s to razliko, da ima vsaka cerkev še posebej svoj polдне, pa seveda tudi svojo uro in svojega mežnarja.

Kaj pa električne ure na reklamnih kioskih? Po njih bi se menda ravnala vesoljna Ljubljana, če... Če bi šle res pravilno! Pa tudi te ne gredo, niso nikoli šle in menda nikoli ne bodo. Ena navadno prehitena, druga zaostaja, tretja pa včasih sploh počiva in ne mara naprej kakor da upehana ne more, čeprav jo napaja z energijo vsa sila mestne elektrarne. Zgodi pa se tudi, da javna električna ura kar čez noč izgine. Tako so demontirali javno uro v Zvezdi, te dni pa je izginila še javna ura z otoka na Ajdovščini. Zaenkrat stoji namestu ure nekaj zaboj, ki zadrživa vso preperelo temelj. Tega bodo le počasi spravili v red in morda šele čez tedne uro spet postavili nazaj, zato da bo vsaj ena ura v mestu res šla pravilno... Če bo le res...

Požar v Mokronogu

Mokronog, 2. oktobra. V Mokronogu si je približno pred dvema letoma uredil g. Miler v večjem obsegu zajčarno, kjer goji pristno pasmo angorskih kuncev. V tem času se je pomnožilo število kuncev na par sto, od katerih pridobiva volno. Poleg zajčarne ima tudi druga poslopja za shrambo krme za kunce in svoje stanovanje. Vse stavbe so večinoma lesene. V petek okrog dveh popoldne, ko gospodarja ni bilo doma, je pričelo goriti in ognjen je v kratkem ogrel malone vse objekte. Ker je primanjkovalo tudi vode, je bilo gašenje otežkočeno, tako da je požar uničil skoro vse stavbe. Zgorelo je do 60 kuncev, velika množica ovsa in sena za krmljenje kuncev, precejšnja množica volne, ki so jo dobili od kuncev, motorno kolo s priklopec ter razno orodje, kakor tudi vsa oprema v stanovanju lastnika. Škoda znaša nad 200.000 din.

Kako je nastal požar, se ne ve. Nekateri domnevajo, da je prišlo živo apno, s katerim posipajo zajčjo krmo, v dotiko z mokrotno in se je vnelo ter tako po slami zažgelo požar. Mogoče je tudi, da je zakrivila požar nepravilnost, ko so v kleti spravljali priklopec in je plamen sveče prišel v dotiko s krmo.

Ta nesreča je zopet nov dokaz, kako nujno potreben bi bil vodovod v Mokronogu.

— Radio Ljubljana oddaja danes ob 21. klavirska tria skladateljev Arniča, Osterca in Škerjanca v izvedbi gđc. Ornikove, gg. Šedibauerja in Lipovška.

Šahovski turnir v Moskvi

Bondarevski se sigurno prvi!

Moskva, 2. okt. s. Včeraj so bile v velikem turnirju za šahovsko prvenstvo Rusije odigrane vse prekinjene partije. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Iz XI. kola: Konstantinopolski je remiziral z Mikenasom.

Iz XIV. kola: Botvinnik je premagal Konstantinopolskega, Lillenthal pa je remiziral z Mikenasom.

Iz XVI. kola: Botvinnik je z dobro igro rešil remis v težavni poziciji z Gerstenfeldom.

Iz XVII. kola: Gerstenfeld je porazil Rudakovskega.

Iz XVIII. kola: Bondarevski je dobil vsem točko proti Gerstenfeldu in si je z tem zagotovil nadaljnje vodstvo. V približno enakih pozicijah je Bondarevski v končnici spretno izbral svoje izgledne in prislilji naproti pri 75. potezi k predaji. Lillenthal je premagal Rudakovskega, Boleslavski pa je remiziral z Mikenasom.

Kako bomo odslej potovali

Včeraj je stopila v veljavo nova železniška potniška tarifa — Kakšne izpremembe nam prinaša

Ljubljana, 2. oktobra. S 1. oktobrom je stopila v veljavo nova tarifa za prevoz potnikov, prtljage in eks-presnega blaga na progah naših državnih železnic. Prevozne cene so ostale neizpremenjene, pač pa se nova tarifa precej razlikuje od stare, in sicer ne samo v formalnem, temveč pri raznih odredbah tudi v materialnem pogledu.

Znane so izpremembe zlasti pri predpisih za nedeljske povratne potovanja. Po stari tarifi so blagajne na železniških postajah in Putnikovi potovalni uradi izdajali nedeljske povratne karte samo za potovanja v II. in III. razredu potniških vlakov in za razdalje od 11 do 250 km.

Po novi tarifi pa izdaja zdaj nedeljske povratne karte za vse razrede potniških in brzih vlakov in za razdalje od 11 do 300 km.

Važna je tudi nova odredba, da se potniki z nedeljskimi povratnimi kartami ob praznikih, ki nedelji neposredno sledijo, lahko vrnejo tudi z izletniškimi vlakci, če so ti v prometu. Če je torej ponedeljek praznik, se potnik z nedeljsko povratno karto lahko vrne z večernim prazničnim izletniškim vlakom in ne kakor doslej že najkasneje do 12 ure.

Po novi tarifi so možna nedeljska povratna potovanja tudi na razdalje preko 300 km, vendar pa mora potnik za razliko preko 300 km pri odhodu in povratku plačati normalno vozno ceno.

Ce je nedeljsko potovanje pri povratku daljše kakor pri odhodu, plača potnik za razliko normalno vozno ceno.

Cena voznih kart za izletniške vlake, ki so v prometu na turističnih progah, je po novi tarifi enaka ceni za nedeljske povratne karte, medtem ko je po stari tarifi za izletniške vlake veljal 50% ni popust. Važna je tudi odredba nove tarife, da uprava državnih železnic lahko odpove izletniške vlake s samo objavo na potniških blagajnah železniških postaj. Ta nova odredba je za potnike na videz neprijetna, vendar pa bodo železnice uprave izletniške vlake s takšnimi objavami gotovo odpovedovale le v najnujnejših in vsem razumljivih primerih.

Znane in zelo ugodne izpremembe je prinesla nova tarifa v predpisih o skupinskih potovanjih. V tem pogledu je bila po stari tarifi določena tabela, na podlagi katere so bili popusti diferencirani po številu oseb, ki so sestavljale skupino, in po kilometražni predvidenega potovanja. Odredbe nove tarife so enostavnejše in bolj praktične.

Skupine od 8 do 29 oseb uživajo zdaj 33% popusta, skupine 30 ali več oseb pa 50% popusta. Popust velja za vse razrede potniških in brzih vlakov, vendar pa za najmanj 31 km vožnje. Otroci plačajo samo polovico. Pri skupinah od 15 do 49 oseb je dovoljena za enega vodjo skupine brezplačna vozovnica, pri skupinah od 50 do 99 oseb brezplačna vozovnica za dva vodja, pri skupinah nad 100 oseb pa brezplačna vozovnica za tri vodje.

Skupinska potovanja morajo biti pisмено prijavljena odtodni železniški postaji ali pa Putnikovi blagajnici. Pri skupinah od 50 oseb morajo biti potovanja prijavljena najmanj 12 ur pred odhodom, pri večjih skupinah pa najmanj 24 ur pred odhodom vlaka, ki skupina z njim želi potovati.

Tudi glede skupinskih potovanj s posebnimi vlakci

so v novi tarifi nekatere izpremembe. Najmanjša vozna cena je znižana od 5000 na 3000 din. Jamstvo za posebni vlak znaša po novi tarifi samo 2000 din, dočim je po stari tarifi znašalo 3000 din. Na vsakih načelih 100 potnikov je po novi tarifi odobren brezplačen prevoz za enega vodjo.

Glede ugodnosti za turistična potovanja naših državljanov — za potovanje radi zdravljnja ali odmora — nova tarifa žal ni prinesla nobenih izprememb. Nova tarifa celo izrecno določa,

da mora vsak potnik, ki uživa za turistična potovanja dovoljen oziroma določen popust, na zahtevo železniških organov dokazati svojo identiteto z legitimacijo s sliko.

V pogledu predpisov za turistična potovanja inozemcev po naši državi določa nova tarifa manjše izpremembe.

Znane vozne karte za mladoporočence pri poročnih potovanjih imajo po novi tarifi veljavnost 10 dni in se potovanje lahko poljubno in brez potrdila pri postajnem dežurnem uradniku prekine. Po stari tarifi so imele te karte veljavnost navadnih voznih kart in so bile tudi prekinjive omejene.

Polovična vožnja za skupine najmanj 4 članov raznih sportnih in turističnih organizacij je po novi tarifi veljavna za vse potniške in brze vlake in za poljubne relacije, vsi člani skupine pa morajo seveda potovati v istem razredu. Legitimacije, na podlagi katerih se odobrava takšna polovična vožnja, imajo po novi tarifi veljavnost 3 leta, dočim so bile po stari tarifi veljavne samo eno leto.

Predpisi o ugodnostih za posamezna dijaška potovanja

so ostali v glavnem neizpremenjeni, pač pa je nova tarifa prinesla znatnejše izpremembe dosedanjih predpisov za šolske ekskurzije. Popust za takšne šolske ekskurzije, ki velja za skupine najmanj 10 dijakov, znaša zdaj samo 66%, dočim je prej znašal kar 75%. Na vsakih 10 dijakov ima po en profesor oziroma učitelj kot spremljevalec enak popust. Popust velja zdaj za III. razred potniških in brzih

vlakov brez vsake omejitve v pogledu razdalje. Veljavnost vozne karte za šolske ekskurzije je podaljšana na 15 dni za vsako potovanje v eni smeri, prekinitev potovanja pa je brez posebnega potrdila pri dežurnem postajnem uradniku dovoljena na vseh tistih postajah, ki so v vozni karti posebej označene. Važna je tudi odredba, da se mora vsaka šolska ekskurzija 8 dni pred nameranim potovanjem pisмено prijaviti pristojni železniški direkciji in hkrati navesti postaje, kjer žele člani ekskurzije potovanje prekiniti.

Tudi za predplačilne karte, za mesečne dijaške karte, za mesečne uradniške karte, za tedenske delavske karte in za peronske karte določa nova tarifa večje in manjše izpremembe. Nova tarifa tudi točno določa, kakšne morajo biti fotografije na legitimacijah, ki jih prosilci predlagajo železniškim ustanovam ali organom v zvezi s prošnjami za razne ugodnosti in popuste.

K premieri »Grofa Luksemburškega«

Prva predstava te priljubljene operete bo drevi

Sonja Ivančičeva

Ljubljana, 2. oktobra. Prva opereta, ki bo uprizorjena v letošnji sezoni, bo klasično Leharjevo delo, »Grof Luksemburški«. Že lansko sezono smo videli, kako velika privlačna moč je Lehar, posebno če so zasedene glavne partije z opernimi močmi, kot je bilo to v »Frasquiti«. Ravnateljstvo Opere, ki želi nuditi občinstvu tudi operetne predstave v najboljši zasedbi, je zapolnilo v glavnih partijah novoangajziranico članico Sonjo Ivančičevo in Jeana Francila.

Viška, plavolasa, svetlooka Ivančičeva, nam je še v dobrem spominu. Njen lanski nastop v partiji »Lucije Lammemoorske«, je bil velik uspeh. Ker je tudi igralsko izvedla vlogo za začetnico naravnost presenetljivo, bi sklepali, da »leži« nimenem temperamentu tragični liki. Zato je nas tembolj presenetilo dejstvo, da io bomo slišali leto v opereti. Vprašali smo jo, kako se počuti v vlogi Angèle.

»Ne vem, kako se bom znašla,« je rekla smehljaje, a za tem dvomom, sta se zaskrila pozum in volja zastaviti vse moči za uspeh. »Veste, začetnica sem... Petje mi seveda ne dela nobenih težav, pač na je zame proza nekaj popolnoma novega. Nikdar nisem mislila na to, da bi nastopala v opereti.«

»Temveč le v operi?«

»Niti to ne,« se smeje. »Hotela sem postati pevka pedagoginja; a prvotno tudi to ne. Studirala sem na Dunaju klavir, z namenom, da postanem pianistka. Prav slučajno in bolj za zabavo, kakor pa s kakim resnim namenom, sem pričela peti. Ko sem si dala preizkušnjo glas, je moj profesor ugotovil, da imam liričen sopran. Ker me je petje zelo veselilo, sem ga pričela študirati poleg klavirja. Sčasom sem postala koloraturka. Seveda tudi študij klavirja nisem smela zanemarjati. Enkrat je pomenil vsak dan osem ur vaje in je bilo oboje prav težko združiti. Vendar: va sem imela rajde petje nego klavir.«

»In misel na opero?«

»Na to nisem mislila. Šele v zadnjem letu mojega študija na konservatoriju sem se pričela baviti z mislijo nanjo. Potem sem odšla v Italijo, kjer sem našla najrazličnejše operne partije. Lani sem debutirala, letos pa so mi ponudili nastop opereti. Mika me poskus, čeprav priznam, da me opereta sama ne bi mogla za trajno zadovoljiti. Vprašanje je seveda, če bom

sploh uspela. O tem bomo sodili po premieri. Opereta ni lahka stroka in zahteva rutiniranega igralca, pevca in plesalca.«

»Res je, toda dovoli primerov imamo, da je nastopanje v njej sprostito marsikakega pevca v igralskem pogledu in mu dalo odersko rutino, ki bi si jo sicer z mnogo večjim trudom in v daljšem času pridobil. Kako se počutite v partiji Angèle?«

»Operetne partije so pisane dovolj nizko in nimajo s koloraturo nič skupnega. Torej bo to preizkušnja moje srednje in nizke lege. Veseli me pa vložek, Straussov valček »Pomladni zvoki«, ki je izrazito koloraturna skladba.«

Poleg nastopa Ivančičeve, bomo imeli v tej opereti še eno novost: nastop plesalca Borisa Pilata, ki bo plesal skupno s prama belerino Moharjevo veliki valček »Zlato in srebro«. Pri tem nastupu bo sodeloval tudi pomnoženi baletni zbor. Boris Pilata, ki je bil plesalec na različnih inozemskih odrih in o katerem se kritiki zelo pohvalno izražajo, bo nastopil v tekoči sezoni tudi v operi »Carmen« v lastni koreografiji in bo našel tudi tekom sezone tudi Gluckov dramatični balet »Don Juan«.

Jean Francil

Grofa Luksemburškega bo pel Francil, ki nima v opereti nič manjših uspehov kot v operi. V glavnih partijah bomo slišali tudi našega Zupana kot kneza Bazila Poličev v vlogi grofice Kokoscowe, Barbičev kot Julietto, Modesta Sancina v vlogi Brissarda, nadalje Belizarja Sancina, J. Rusa Anžlovarja in druge.

V tej opereti bo debutiral kot operetni režiser Emil Frelih, ki je režiral lansko sezono Donizettijevo »pero« »Lucio Lammemoorsko« in Thomasovo »pero« »Nižavoc«. Delo je muzikalno naštudiral dirigent D. Zebre.

Čudežni otroci

V Pasadinu v Kaliforniji imajo veliko senzacijo. Dve in pol leta stari Donald Crowl je pravi glasbeni fenomen. S prijetnim glasnim glasom zna na pamet zapeti nad 60 pesmi. Ko je bil star: 20 mesecev je njegova mati opazila, ko mu je pela uspavanko, da otroček vsako pesem takoj za njo ponovi, v kolikor je seveda mogel izgovoriti besede. Kmalu sta prepevala v dvojce. Zdjaj pa mali Donald še nani, služni denar s petjem, kakor je to pač navada v Ameriki, kjer se odraslim otroci prav nič ne smejno, če si

lahko ali pa morejo služiti vsakdanji kruh. Vsaka doba ima svoje čudežne otroke. Eden najslavnejših je bil skladatelj Mozart. Že kot 6letni deček je igral na klavir lastne skladbe. Ko mu je bilo osem let pa je zložil klavirsko sonato, ki so jo tudi takoj tiskali. Tudi Händel je začel komponirati, ko mu je bilo sedem let in že kot otrok je bil pravi mojster na klavirju in orglah. Kot 9leten deček je postal organist cerkve v Halle.

Največje čudo med čudežnimi otroki vseh časov je bil pa nedvomno Ch. H. Henneken, rojen 6. februarja 1721 v Lübecku. Že kot

10mesečno dete je razločeval in pravilno nazival vse predmete okrog sebe. Še preden je bil star eno leto se je začel pod učiteljevim vodstvom učiti čitar: in kmalu je čital »sveto pismo«. Ni bil še star tri leta, ko mu je bil en jezik že premalo in začel se je učiti latinščine. Toda ta čudežni otrok je umrl že, ko mu je bilo pet let. Njegov duh je bil prežgadol dozorel na škodo telesnega zdravja. Nasprotno je pri tistih otrokih, ki so bili s šestimi leti že tako visoke in krepke postave kakor odrasli ljudje, duševno pa zaostali. Tudi taki otroci umro večinoma že v otroških letih.

Lepo, slovečo filmsko igralko

bomo spoznali v filmu »Umirajoča pomlad« — Premiera drevi v kinu Matic

Ljubljana, 2. oktobra.

Eno najlepših del madžarske filmske produkcije je film »Umirajoča pomlad« po istoimenskem L. Zilahyjevem romanu. Ta filmska umetnina se je posrečila tako odlično, da je vzbudila navdušeno priznanje tudi izven mej Madžarske. V Parizu, kjer je občinstvo zelo razvujeno, je tekel film v enem največjih kinematografov polnih osem mesecev nepretrgoma, in to v originalni madžarski verziji.

Film je izdelan točno po romanu, enem najboljših literarnih del Zilahyja, ki je prevedeno skoraj v vse evropske jezike. Sam pisatelj si je izbral glavne junake romana za svoj film, mlado budimpeštansko gleda-

liško igralko Katalin Karadyjevo in znamenitega Pavla Javorja, ljubljence Budimpešte. Katalin Karady je prvič nastopila v filmu, pa že prvič s tako velikim uspehom, da je žela navdušeno priznanje kritike in občinstva, tako doma kakor tudi povsod v inozemstvu, kamor je prišel ta film. V Parizu so jo nazvali »madžarska Danielle Darrieux« in ves Pariz ji je pel slavospeve.

Film sam je vsebinsko prekrasen, nepozaben. Pokaže nam ljubavni roman dveh mladih ljudi, ljubce, ki je z žarom ognje-vite strasti zajela srca dveh mladih ljudi že ob prvem srečanju. Nepopolno lepa je bila ta ljubica, dokler ni mala pogreška, majhna laž, malo flirtanja povzročila vseh strašnih posledic, ki so slednje prisilile njega, da je moral seči po samokresu in se v silnem obupu posloviti od življenja, ki si ga je predstavljal tako krasno, ki ga je enkrat tako vroče ljubil in užival v polni meri.

Kakor roman, tako globoko prevzame gledalca tudi film. V Zagrebu in Beogradu so si ljudje ogledali film po dvakrat, trikrat in še večkrat in po dolge, dolge tedne je bil tam film predmet splošnega občudovanja! Povsod se je govorilo le o »Umirajoči pomladi«, debatiralo se je o filmu, o obeh glavnih junakih, o njihovi krivdi itd.

»Umirajoča pomlad« ima danes v Ljubljani svojega premiero v kinu Matic. Ob 21. bo ljubljanska publika videla film in podala svojo sodbo. Spoznala bo lepo Katalin Karadyjevo, ki si bo nedvomno tudi pri nas pridobila simpatije občinstva.

Grozen umor osamljene kmetice

Ivana Krušnik iz Studenca pri Domžalah je bila najbrž umorjena iz osvete

Studenec pri Domžalah, 2. oktobra. Bolestno je odjeknilo v srcih vseh domačinov, ko se je v soboto zvečer bliskoma raznesla po naši okolici strašna vest, da je neznan morilec zahrbtno umoril samsko posestnico Krušnik Ivano iz Studenca pri Domžalah, ki je bila na glasu bogate, blage žene. Pokojna je stanovala z neko drugo ženo, ki pa je nedavno odšla. Zadnje čase je sama prebivala v svoji prostorni hiši. Ker jo je bilo strah, je imela pri sebi hudega psa, zanašala pa se je tudi na sosedo, ki stanujejo dobrih 50 korakov od njenega doma.

Ko je v soboto šla okrog sedmih zvečer, kakor običajno v hlev, je stopil pred njo neznan moški ter jo na vso moč udaril s sekuro po glavi. Krušnikova je v smrtnem strahu v borbi z zločincem klicala sosedo na pomoč, toda morilec je udrihal s sekuro po njeni glavi tako dolgo, da je obležala mrtva, potem je pa zavlekel njeno truplo v hišo.

Gostilničar Soklič, ki se je baš ta čas mudil po opravkih v gasilskem domu, je nazaj gredel srečal sosedo pokojne Krušnikove, posestnika šinkovca ter ga povprašal, če je tudi on slišal obupne klice: »JOHAN, POMAGAJ, UBIL ME BO!«

Ko je šinkovec pritrdil, se je obema to takoj zdelo sumljivo in stekla sta k hiši Krušnikove, odkoder so se čuli obupni klici. Dozvedši do hiše sta hotela vstopiti skozi vrzeta vrata, ki so pa bila zaklenjena. Pes, ki je znan kot zelo hud čuvaj, še ni bil privezan na daljši verigi, pač pa je srdito lajal. Medtem so prihiteli še drugi ljudje in odšla sta z njimi v hišo skozi druga vrata, ki pa niso bila zaklenjena. Stopili so v hišo, kjer je bilo vse tiho in temno. Nekateri domnevajo, da je bil vlomilec v

tem trenutku še v hiši, kajti ko so se nekateri vrnili h glavnim vratom, so bila le-ta že odklenjena in odprta na stezaj.

Cim so prižgali luč v hiši, se je sosedom nudil strašen prizor. Na tleh je postrani ležala vsa v krvi strašno razmesarjena Ivana Krušnik, ki je imela po zgornjem telesu

32 težkih ran in še tri smrtno na glavi. Bila je še topla, dokaz, da je bil zločin storjen nekaj trenutkov pred njegovim odkritjem.

Morilec je moral, kakor sodijo po načinu umora, prav dobro poznati domače razmere. Izbral si je za umor vprav trenutek, ko vozi mimo hiše moravški avtobus, ki povzroča ropot, da bi tako lažje in nemoteno opravil svoj posel. Denarja ni vzel in sploh se ni dotaknil nobenih stvari, kar vse kaže, da gre za umor iz osvete.

Zanimivo je, da je točno na dan umora pred 6 leti pogorel hlev pokojne Krušnikove in da je bil ogenj podtaknjen ter da je bil ob tej priliki ubit gasilec Lojze Pirnat, sin posestnika iz Krtnice, kar še posebej potrjuje domnevo, da gre tu res za umor iz meščevanja.

O strašnem umoru so bili takoj obveščeni pokojnični sorodniki v Izmenjah, župnik v St. Vidu in orožniška postaja v Domžalah. Na kraj zločina je takoj prihitela orožniška patrulja pod vodstvom komandirja g. Skoka, ki je odredil preiskavo in zasledovanje zločince. Upamo, da ga bodo kmalu izsledili.

V nedeljo je bila obdukcija trupla. Zdravniška komisija je ugotovila, da je zločinec naravnost mrcvaril svojo žrtev. Zadal ji je mnogo ran, od katerih je veliko smrtnih. Veža je bila vsa okrvavljena, povsod so bile mlake krvi.

Stopajoč hitreje po ulicah se je Gairance obupano oziral po vseh kioskih. Vsi listi so bili priobčili senzacionalno poročilo. Nič na svetu ni moglo več preprečiti, če bi bil ponudil zakon Bertranda, da bi si on — princ de Villingen — ne nakopal videza, da prodaja svoje ime hčeri bandita, katerega je hotel nekoč izročiti roki pravice. Bertranda Gaelova in njena sumljiva dediščina po Françoise de Plessguen in po poskusih pomagati ji do dediščine... To bi pomenilo ponižati se od žinitve iz koristljubja do žinitve iz podlosti... Kako globok padec bi bil to za junakovega vnuka.

Napotil se je v ulico Cambaceres.

Stari Firmin se je smehljaj od radosti, ko mu je slačil svrtnik, kajti za zastorom skriti mali Claudius mu je klical:

— Nic reci! Kuku!...

Dete je skočilo nasmevano iz svojega skrivališča in prihitelo razprostrti ročic in vse žareče od radosti Gilbertu naproti... Papa, papa! — je klical mali Claudius.

Na pragu jedilnice se je pojavila vsa srečna Bertranda s polnimi rokami srebrnega pribora. Hotela je pogrniti mizo, toda vsa sreča na njenem obrazu je ugasnila pred mračnim Gilbertovim pogledom.

Nesrečnež je trpel muke, kakršnih se ni nikoli nadejal. Med obedom je mislil, da se bo zdaj zdaj razjokal. Potem je pa dejal s hladnokrvnostjo duellant dekleto, ki ga je zdaj resnično ljubil:

Daniel Lesueur

204

Krinka ljubezni

Roman

— Kaj? — Morda tudi vi? — je vprašala Françoise. — Vi bi imeli vsaj svojo vest zase.

— O tem sem trdno prepričan, — je odgovoril mladenič.

— Ali vidimo vedno jasno svojo notranjost? Moj namen ni bil jase. Misel na svatbo mi je šele sedaj šinila v glavo. Skupno življenje me je mikalo in to življenje je res tu, odkar je prišla v bolezn k moji postelji Bertranda. Morda me je rešila. Zadnji dnevi so bili tako prijetni s tem otročičkom med nama. Bil bi jih podaljšal. Ostali bi bili skupaj. Položaj bi se bil pozneje uredil. Da, tako je bilo... Taka je bila resnica o tem, kar se je godilo v meni. Potlej sem pa razgrnil ta list. Čital sem presenetljivo poročilo. Pred očmi so mi stopile vse posledice. Mislil sem si: Zdjaj pa nikoli!... Nikoli!... Bertranda je bogata, silno bogata. Moje sanje se razblinjajo v nič! In šele po svoji bolesti sem spoznal, kaj se je izpremenilo v meni. Sanje o skupnem življenju

so mi res leblede pred očmi in že so objemale moje srce. Vendar pa vprašujem z nezaupanjem in odporom svoj bivši »jaz«, da-li to vendarle ni bil odsev zlata, ki je tako naglo obudil moje sanje. In tako sem po vsem zelo nesrečen. Ali me razumete?

Françoise ga je poslušala, zatopljena v svoj sanjavi molk.

Ko je obmolnil, je še nekaj časa zarniljeno molčala. Potlej je pa vstala in se vrnila k svojemu bolnemu očetu, ki jo je njegova nemirnost vznemirjala. Z roko se je dotaknila očetovih rok — njihova toplota je bila malone normalna — prislunila je njegovemu dihanju, ki se ji je zdelo pravilno. Toda zaman je sklanjala svoj obraz k toplemu pogledu, ki ni več izražal, da-li jo vidi.

Françoise je vzdihnila in se vrnila h Gilbertu. Le-ta je stal zravn, pripravljen k odhodu.

— Oprostite mi, — je zamrmral, — ne bi bil govoril z vami tako dolgo o sebi... Toda moja žalost je za vas zadoščenje. Bil sem vam dolžan priznanje.

— Vaše zaupanje mi ni bilo neljubo, — je odgovorila hladno. — Toda bilo je še manj potrebno. Kako naj bi jaz lajšala vaše gorje? Tega ne razumem. Poglejte mojega ubogega očeta. Na pragu večnosti je že in komaj se še dotika sveta živih, a glejte, jaz sem v redovniški obleki. Villingenov ponos je gotovo nekaj dragoceneega. Toda prepozno čustvo beži od mene. Kjer vlada ljubezen, ne more igrati vse drugo nobene vloge. Bertranda vas ljubi in vi ji vračate to z enako nežnostjo. Jaz nimam vzroka pomilovati vas, niti nje.

Gilbert je pozno uganil, kaj je bilo v teh besedah, v tem nepriljubljenem glasu in v tej samostanski strogovosti, v katero se je zapirala razočarana duša. Spoznal je, koliko je moral trpeti ob njegovih besedah, kaj je njeno srce še vedno krvavelo v obujemu čustev, ki jih je proglasila za mrtva. Prostiti jo odpuščanja bi poranilo toliko, kakor povečati zlo. Ni mu preostalo nič drugega, nego posloviti se. To je storil spoštljivo in toplo, da je ostalo slovo sestra Serafini v spominu kot zadnji globlji doživljaj posvetnega življenja.

Po odhodu od nje je bil Gilbert vidno ves skrušen. To niso bili neposredni očitki vesti, pač pa gorje, odnosno odpor proti lastni vlogi. Neprestano mu je stala pred očmi njena podoba, ta dostojanstvena postava ženske, ki je toliko pretrpela in ki je znala tako dobro skrivati svoj notranji vihar pod redovniško obleko. Potem je pa jel Gilbert misliti na drugo, na Bertranda, ki ji je bil povzročil toliko trpljenja in ki njenih solz ni mogel več otresti, ne da bi zbujal proti sebi sum nizkotne preračunljivosti. Spoznal je, da se je ujel v svoji sebičnosti, in sicer v trenutku, ko se je sam tega zavedel in ko je hotel kreniti na pravo pot. O, kako prijetno bi bilo umakniti se teži preteklosti, vdihniti svežega zraka, da bi se razširile prsi, in zaživeti zopet bolj zdravo življenje!

— Zakaj nisem storil tega včeraj? — se je vprašal. Zakaj nisem pritisnil Bertrande in Claudia na svoje srce. Zakaj jima nisem klical: Žena moja! Sin moj... danes je že prepozno.

Počastitev dveh zaslužnih planincev

Planinska proslava 50 letnice inž. Jelenca in dr. Bergoča

Kdo ne pozna v Mariboru inž. Jelenca? Popularen, v vseh družinskih in zlasti planinskih krogih priljubljen osebnost. S kleno šalo in dobro voljo ter prijaznim nasmeškom je izvršil doslej še vsako nalogo ki mu je bila naložena, kadar je šlo pa koristi in sloves mariborske podružnice SPD. Dolgo vrsto let načeluje veselilni odsek mariborske podružnice SPD. Na tem mestu se je izkazal kot mojstrski organizator priljubljenih planinskih večerov, ki so postali najpopularnejša vsakoletna tradicionalna prireditelja v Mariboru. Pa tudi sicer si je pridobil inž. Jelenec neveljnih zaslug za razvoj obsejnega planinstva. Neumorno je sodeloval tudi pri načrtu za gradnjo Senjorjevega doma. A tudi dr. Bergoč, sedanjí predsednik mariborske podružnice SPD, ima zasluge pri popularizaciji planinstva in pri družabnem razvoju na osnovi planinskega tovarštva. Zmerom je marljivo sodeloval, kadar koli je bil pritegnjen k važnemu delu. Dolgo vrsto let je bil agilen odbornik mariborske

podružnice SPD, dokler ni bil izvoljen za predsednika. Tudi kot predsednik se je siljajno izkazal, s svojim mirnim temperamentom in preudarno razsodnostjo varno krmari planinsko barkico, ki mu je bila zaupana.

Inž. Jelenec in dr. Bergoč sta nedavno praznovala 50letnico svojega rojstva. Oba sta v najlepši moški dobi, obema se je hotelo naše planinstvo ob tej priliki oddolžiti za njun idealizem, ki sta ga pokazala kot neutrudna sodelavca v upravnem odboru mariborske podružnice SPD. Na seji uprave, ki se je vršila pri Mariborski koči, je bila prisrčna planinska počastitev obeh zaslužnih planincev. Oskrbnikov sinko jima je ljubko deklariral prigodno pesmico. Dr. Orožen, dr. Rošina in naš pohorski poet Ludovik Zorut pa so v izbranih, toplih besedah očrtali njuno delo in njune nesporne zasluge pri organizaciji in popularizaciji našega planinstva ne samo v Mariboru, ampak v vsej naši obsejni pokrajini. Čast njunemu delu, čast njunemu idealizmu!

Napravite red s pasjim kontumacem! Zunaj mesta tekajo psi nemoteno okrog, ker se tam za kontumac nihče ne zmeni

Maribor, 2. oktobra. Maribor že od prvega sem ne pride več iz pasjega kontumaca — mučne nadloge za žival in človeka, ki ima psa. Dvomimo, da je bilo v teh 20 letih 20 dni popolnoma in zdržema prostih te — le v resnem primeru — nezgibne varnostne nadloge. A prav to neprestano trajajoče kontumaciranje je samo na sebi najbolj zanesljiv in javen dokaz, da pri vsem tem poslovanju nekaj ne more biti v redu, ker sicer bi ne bilo treba zapore — razen le v nepredvidenem primeru, pa tudi tedaj le omejeno za dotični kraj. Da pa je temu drugače, to vidimo in temu so lahko priče tudi vsi, ki nimajo psov in torej niso prizadeti pri izražanju svojega mnenja. Z vsemi, zlasti pa s strojnimi kontumaci je namreč stvar tale: medtem ko je v mestu vsak gospodar psa v nevarnosti, da pri neupštevanju zadnjih predpisov izgubi ne le psa, ampak je še posebej kaznovan, tekajo psi zunaj mesta popolnoma svobodno po vaseh in kjer koli se jim zljubi. Mnogo takih psov se pritepe tudi v mesto in tu imajo pred konjači več sreče kakor tisti mestni psi, ki so se res po naključju izmuznili nagobčniku in vrveli in tako rekoč sami hite v roke konjača ali pa varnostnega organa.

Na ta način je iluzorno sploh vsako kontumaciranje in je škoda stroškov za razglase itd. Kako pa je s kontrolo kontumaca na deželi, naj navedemo nekaj primerov. Orožništvo in Pragerskem je zalotilo pse kar treh posestnikov iz Starega Loga, in sicer Viktorja Ogrinca, Franca Šostarja in Marije Šetarjeve. Izgovori, da se je pes sam odvezal, ali da so ga odvezali otroci, ali pa da sploh niso vedeli za kontumac, seveda ne — drže. Orožniški patrulji od Sv. Barbare se je celo zgodilo, da lastnik takega psa, Jože Markuš, sploh ni hotel odgovorjati, češ kaj njega brigata orožnik in kontumac. Podobno se glase prijave tudi drugih orožniških postaj. Za večji red na deželi glede psov bi občine pač morale bolj skrbeti, kakor je to do sedaj v navadi. Predvsem brezpogojna vpeljava pasjega davka, kjer ga še ni in povzemanje tistih, kjer že obstoji. Potreben je tudi ponovni pregled psov že zaradi njih prehrane in sploh negovanja. Oboje ima v večni primerov stekline glavno vlogo. Oseba odgovornost gospodarja za psa bo zelo omejila število psov potepencev in s tem v zvezi tudi potrebo pasjih kontumacov, pri katerih naj bo nagobčnik že dovolj kot strogi kontumec.

Naš promet in želje potujočega občinstva Občutne zamude zelo škodujejo ugledu naših železnic

Maribor, 2. oktobra. Od prijatelja našega lista smo prejeli sledeče vrstice, ki so bile napisane dobro namerno in v očiti želji, da se upošteva želje potujočega občinstva. Večkrat potujem v Zagreb. Z jutranjim vlakom mi je težko, ker mi tega ne dopuščajo službene prilike. Navzven sem izključno na večerni potniški vlak, ki odhaja iz Maribora ob 17.55. Sem večkrat potnik, ki me vodi pot v Zagreb. Opazil sem tudi, da je vsak dan v tem vlakcu precej potnikov, ki so namenjeni v Zagreb oziroma v kraje, ki so ob železniški progi Zidani most—Zagreb. Kolikokrat smo potniki izražali željo, da bi bila pri tem vlakcu, ki vozi direktno v Ljubljano, rezervirana vsaj dva vagona za potnike, ki izstopajo na progi Zidani most—Zagreb. Ta želja je nedvomno upravičena. Prestopanje v Zidanem mostu je zelo neprijetno, saj je čas postanka zelo pčilo odmerjen, tako da mora potnik prestopati z največjo naglico. To prestopanje je zlasti preko zime in v deževnih dneh zelo neprimerno. S priključitvijo obeh rezerviranih vagonov za progo proti Zagrebu bi ne izgubili mnogo časa. Vsekakor pa je ta želja nas vseh, ki ne

utegnemo z jutranjim potniškim vlakom v Zagreb, upravičena in smiselna. Druga zadeva, ki vzbuja v zadnjem času posebno pozornost vseh, ki morajo potovati in ki morajo svoje po kolodvorih čakati, pa so velike zamude nekaterih vlakov. V nedeljo sem bil po opravljeni spet v Zagrebu in sem se vračal v Maribor z vlakom, ki bi moral biti v Mariboru po voznem redu vsaj ob pol 23. Ob priliki nedeljske vožnje pa se je zgodilo, da je kazala električna ura pri kolodvoru, ko sem jo mahal mimo po Aleksandrovi cesti tri četrt na 24. uro. Takšne zamude so vendarle nekoliko prehitene in zelo škodujejo koristim ter ugledu naših železnic. To velja predvsem za Maribor, kjer smo zaradi bližine meje izpostavljeni kritiki tujih ljudi, ki bi morali imeti občutek, da je pri nas na vseh področjih red in točnost ne izvzemši železniški promet. Te vrstice sem napisal z najboljšim namenom, da bi bile upoštevane želje potujočega občinstva. To ni le v interesu nas, ki mnogo potujemo, ampak predvsem naših železnic, ki so poklicane, da služijo interesom splošnega brezhibnega prometa.

Mariborske in okoliške novice

Nov grob. V bolnici je umrla učiteljica Ema Vodič, stara 55 let. Narodno zavodna vzgojiteljica bo ostala v svetlem spominu pri vseh, ki so jo poznali. Zalutjočim svojcem naše globoko sožalje! Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Minafikova mestna lekarna pri Orlu na Glavnem trgu, tel. 25-85, in Kemsova lekarna pri sv. Roku na vogalu Mejske in Aleksandrove ceste, tel. 25-32. Iz klasične gimnazije. Najnovejša odredba prosvetne oblasti, ki vidi v koedukaciji dijakov in dijakin kvačen vzgojni pojav, je povzročila, da so se morale posamezne paralele presnovati. Kjer je več vzporednic, pojdejo dijakinje, ki so bile doslej po raznih vzporednicah, v skupni razred, kjer bo pouk samo za dijakinje. Z najnovejšo odredbo prosvetne oblasti je prizadeta v Mariboru predvsem klasična gimnazija. Presnova posameznih oddelkov na zavodu je že izvedena. Iz vrst staršev in vzgojiteljev se čujejo ko presnovi najrazličnejši komentarji. Prilike na mariborskem trgu. V zadnjem času se obažalo na mariborskem trgu pojavljajo, ki dajejo misliti. Prizadeti so predvsem mariborske gospodinjice, ki se spričo teh nezdavnih pojavov zelo pritožujejo. Predvsem je zelo čudno obnašanje in ravnanje nekaterih prodajalk. K tej zadevi se bomo še oglasili. Ruski tečaj se prične danes ob 18. uri v prostorih I. dekliške meščanske šole v Miklošičevi ulici. Doslej je za tečaj orece prijavljenec. Mlad, na tak, 15letni Ivan P. je bil zaposlen kot kovaški vajenec pri kovaškem mojstru Ivanu Potočniku v Arclinu pri Voljniku. Moister je poslal valenca po neke stvari v Celje. Vajenček pa je denar zapravil. Mesto v Celje se je oddalil v Studence pri Mariboru, kjer je doma. Kolo, ki je mojstrov, je pustil pri nekem prijatelju v Mariboru. Doma je pripraveval, da je denar izgubil in da si zaradi tega ne upa nazaj k mojstru v Arclin. Ker

pa že parkrat ni bilo vse v redu, kadar mu je moister zaupal denar, je moister obvestil o izginjenju svojega vajenca orožnike, ki so vajenčka kmalu izsledili. Pri zaslišanju je Ivan P. zatrieval, da je pri stvari popolnoma nedolžen in da je denar izgubil. Zaradi suma tatvine pojde vajenček najbrže v pobiljevalnico. Studenska sokolska odrska družina priredi v soboto 5. t. m. v dvorani Sokolskega doma zabavno veseloligro »Zadrega nad zadrego«. Lep uspeh prve in druge predstave imajo, da bo tudi tretja predstava deležna splošnega priznanja. Podprimo idealno studensko sokolsko družino s tem, da popolnoma zasledimo naše studensko sokolsko gledališče. Tatinska trojka. Trije potepuhi s Tezna in Vojašniške ulice so neke ukradli plašč. Potem je bilo treba rešiti problem, kako razdeliti plen. To ni bila lahka stvar, ker si niso potepuhi zaupali. Vsakdo od njih bi rad ukradel plašč. Nazadnje so se kar sredi Aleksandrove ceste soričkali in spili. Skoraj bi se bili celo soperali. Pozoren je postal na prerivajočo se trojko službojuči stražnik, ki se jim je neopazeno približal in prijel. Vse tri je odvedel na policijsko stražnico, kjer ni hotel nikdo priznati, od kod oz. od koga so dobili plašč. Končno se je vedarje ugotovilo, da je plašč last natakarike Marije Dežak, ki ji je bil ukraden. Tatinska trojka pa bo deležna primerneza pouka. Tudi najnovejša tabla lahko ogrožajo življenje mimoidoščih. O tej možnosti se je lahko prepričala delavka Alojzija Dasko. Po opravljeni je šla po Aleksandrovi cesti mimo Pirchove trgovine. Ravno tedaj je bil trgovski sluga zaposlen s tem, da je smel trditi napisano tablo. Nesrečno naključje pa je hotelo, da je zorknala napisna tabla slugi z roki. Padla je na tla in priletela na glavo mimoidoče Daskove, ki se je zrušila na tla. Nezvestno so jo prepejali v bolnico. Ima na glavi precej velično rano.

Pleskar se je ponešečil v mariborski stolnici. Kakor znano se vršijo v mariborski stolnici prenavljajna dela, ki trajajo že deli časa. Pri teh delih je bil zaposlen tudi pleskar Franc Plevanč. Stal je na odru, visokem tri metre, in pleskal. Nenadoma pa je omahnil z odra in padel v globino. Obledel je v nezvesti in s težkimi poškodbami. Plevanč so prepejali v splošno bolnišnico.

Drugi transport besarabskih Nemcev preko Maribora. Včeraj je šel preko Maribora v Nemčijo drugi transport besarabskih Nemcev. V 12 Pullmannovih vozovih se je peljalo v Nemčijo 771 besarabskih Nemcev, med katerimi so bili pripadniki najrazličnejših poklicev. Na mariborskem glavnem kolodvoru jih ni nikdo pozdravil. Vlak je imel postanka za približno 20 minut. V tem času so organi našega obsejnega policijskega komisarijata opravili potrebne obsejne formalnosti, naker je vlak nadaljeval vožnjo čez mejo v Nemčijo. Pogoščeni so bili Gradcu. Naselili se bodo v raznih krajih na Saksonskem. Denes in jutri sledijo nadaljnji transporti.

Snež na Pohorju. Med vremenskim preobratom je zapadel na Pohorju prvi letošnji snež. Pri Mariborski koči za je zapadla za 8 do 10 cm. Tudi pri Arclu ga je bilo precej. Pobeljeni so tudi vrhovi naše pomore Pece. V treh dneh je bilo deževja za 77 mm, kar je vsekakor rekordna količina. Za mariborski okoliš napoveduje tezenska postaja še nadalje oblačno, megleno in nestanovitno vreme.

Advokat dr. Ivan Humar

je odprl pisarno

v Mariboru, Cankarjeva ul. 1

Šesta poplava v Pešinski dolini. Zaradi neprestane dežja je vsa zemlja prepojena in prenasiena vlage in zato ne more požirati vode. V Pešinski dolini so nastale nove povodnje, ki so zavzele velik obseg, ker so tudi pritoki Pešnice prestopili bregove. Pešnica sama ne more sproti požirati in odvajati take množine vode in zaradi tega so njeni pritoki poplavlili in opustili urejena nabrežja ter bližnje kraje. Škoda je precejšnija.

Nezvestnega so našli v ptujski okolič nekoga Antona Bergeza, ki je bil ves krvav in je imel tudi poškodovano. Našli so ga v hlevu nekoga posestnika in sedaj skušajo orožniki doznati ali gre za nesrečo ali zločin.

Delavsko kajžico na ime Fran Klobaso so našli. Prizadeti jo dobi pri policiji in sicer v uradu za izgubljene predmete. Gledališke novice. Letošnja otvoritvena predstava po slovito odsko delo »Cyrano de Bergerac«. Nato bodo uprizarili »Nenavadnega človeka« in »Na dnuc«. V nadaljnjem sporedu dramskega repertoarja bo sledil »Hamlet«, ki ga že več let nismo videli na mariborskem odru.

Naši železniški delavci potujejo v Nemčijo. Včeraj je šel preko Maribora nov transport sezonskih poljskih delavcev, ki potujejo v Nemčijo. Delavci so bili po večini iz južnejših delov naše države. Največ je bilo Ličanov. V Nemčiji bodo zaposleni pri jesenskih poljskih delih. Po končanem sezonskem delu se bodo deloma vrnili nazaj v domovino, deloma pa bodo zaposleni

kot pomožni delavci po raznih industrijskih obratih.

Karambol na križišču Aleksandrove in Sodne. Mimoidoči so bili pričča razburjenemu prizoru na križišču Sodne ulice in Aleksandrove ceste. Trčila sta tovorna avtomobila, ki sta bila precej poškodovana. V istem trenutku je privozila na svojem kolesu zasebna uradnica Stanka Novakova. Ni se do dobro zavedla, kaj se je zgodilo, že jo je tovorni avto vrzel s kolesa preko križišča. Sreča v nesreči je bila, da ni prišla Novakova pod kolesje tovornega avtomobila. Ima poškodbe na glavi in po vsem telesu. Prepejali so jo v bolnico.

Abonma — družabno središče. Lepo bi bilo, če bi številni naši industrijski in trgovci pokupili vse lože v abonmaju. S tem bodo storiili veliko narodno in kulturno delo. Abonma pa jim bo nudil tudi družabno središče, kjer se bodo lahko ponovno sestajali s svojimi znanci in tovariši.

Razmere na nemrečinskem trgu. V zadnjih tednih se opaža na mariborskem ter okoliškem nemrečinskem trgu, da parcelam in hišam cene zelo narasčajo. Najna posledica tega pojava je, da se bo čutil tudi na nemrečinskem trgu obsejnih zastoj. Lahko se trdi, da so narasle cene za 60 do 90%.

Iz železniške službe. V Karlovec je premeščen strojevodja Janez Vengust.

V večeršnjem opozorilu predstojništva mestne policije v Mariboru je bila pomota. Odločba o novih količinah bencinske mešanice je stopila v veljavo dne 1. oktobra, tako da se od danes naprej dobe za potniške avtomobile in motorna kolesa one količine, ki so jih dobili pred 1. aprilom. Na kupon s tremi navpičnimi črtami za potniške avtomobile pa dobijo vozači sedem litrov.

Pravo adventno vreme. Sicer ne lije več kakor iz skafca, zato pa tembolj neprijetno pri nizko visečih oblakov, ki prihajajo zdaj od severozapada zdaj od nasprotnih strani, ali pa se tudi kar oboji pojavljajo hkrati, v katerem slučaju imamo ali nad Pohorjem ali nad Kozjakom skladovalnice oblakov, ki bi ob poletnem času izprožili naravnost katastrofe neurja. Tudi v tem času ti pojavi ne obetajo nič dobrega. Predvsem povzročajo hudo depresijo. A največja škoda se v tem vremenu povzroča zunaj na poljih in po vinogradih, ki so si predzadnji čas že razveseljevo opomogli. Kljub napovedim o izboljšanju v primeru severozapadnika, ni še nobenega izgleda na izboljšanje, ki se odloči še le pod vplivom maja.

Hvaležnost inozemcem za naše gostoljubje. Pošteni in nam odkritosrčni inozemci sami priznavajo, da je na širnem svetu težko še dobiti deželo, ki bi bila nam tujcem tako ustrežljiva in gostoljubna kakor smo — zlasti mi Slovenci — na našem obsejnom ozemlju. V tem smislu je dva inozemca v Vuhredu opozoril Ljubljancem, ki se je sam mudil v trgovski poslih in ki bi slučajno pričla, kako že očitno žaljivo prezirljivo je nastopal v javnem lokalni neki že več let pri nas in kot tovarniški delavec od nas živeči inozemec napram orožništvu, ko je zahteval legitimacijo dotičnika. Pred tem sta namreč dva kolejarja pridirjala v Marenberg in nadaljevala pot proti Vuhredu. Radi prenaple vožnje in ker sta bila za naše nazore preizvijavne oblečena, jima je orožništvo istotako na kolesu sledilo proti Vuhredu. Tam se je kmalu ugotovilo, da sta zasledovanca inozemska delavca v neki naši tovarni. Eden teh inozemcev je odkrito priznal neprimernost njunega zadr-

žanja v vožnji in obleki, dočim oni drugi izprva sploh ni hotel odgovorjati na vprašanje predstavnika javne varnostne oblasti. Še le ko ga je tudi že omenjeni Ljubljancem (je tudi rez. častnik) opozoril na neprimernost vedenja, se je za silo vdal.

Zaščita pri nas zaposlenih Moravanov. V Prevaljah ozi. Guštanju se razpravlja primer, ki je tudi sicer važnega pomena v vprašanju zaposlenja inozemcev zlasti iz nekdanje CSR. Občinski tajnik Kriznik Jože ima v Guštanju v »Sokol-skemu domu« kino predstave, pri katerih je zaposlen rojak Moravan, Valentin Maks, kot operater. Nima pa zato dovolila naših oblastev. Ker je sedanja doba primerna za prečiščanje naše meje, smatra orožništvo v Prevaljah za potrebno, da se dokončno reši vprašanje. Prizadeti se izgovarja, da je celo zadevo že davno izročil družtvu »Nanos« in da od te strani pričakuje ugodno rešitev. Če se to v kratkem ne reši, bo prizadeti seveda moral trpeti zadevne posledice. Ker pa je takih slučajev na našem obsejnom ozemlju (pa tudi v Mariboru samem) še mnogo, je skrajni čas, da se ustvari za prizadete (tudi naše državljane kot gospodarje, ki nudijo zaposlitev) primerna zaščita; če pa taka že obstaja, da se to javno in primerno razglasi.

Kazen mladine za poškodovanje javnih naprav. Nič boljše, če ne še slabše je še dandanes z mladino in javnimi napravami (brzojav, telefon itd.). Kakor pred 60 leti, tako tudi se danes paglavci s slastjo mečejo kamenje na brzojavne žice, posebno pa na lončke, in kjer je napeljan telefon, tudi na izolatorje. Izmed številnih takih poškodb je zanimiva zadevna ugotovitev orož. postaje Sv. Barbare v Slov. goricah. Pri telefonski napeljavi Vurberg — Sv. Barbara je 15letni sinko posestnika Čeha iz Žikarcev z lučanjem kamenja poškodoval kar 27 porcelanskih izolatorjev. S tem je povzročena ne le materialna škoda, marveč tudi škoda pri obratovanju. Seveda bo moral oče plačati povzročeno škodo. Toda gre pri tem tudi za že staro vprašanje, kako je s kaznitvijo take »nabodube« mladine. Pačica? Kakor vsi odrasli (mnogi tudi iz lastne skušnj) dobro vedo, se s samo palico ne doseže veliko ali celo nasprotno, kakor je pač narava posameznega otroka. Tu mora priti v poštev v prvi vrsti vzgoja, ampak primernejša kot je bilo doslej in to vsaj v šoli in cerkvi!

Maška pod posteljo. Majhen Marija, posetnica v Zg. Velikni je zaklenila svoj dom in odšla na bližnjo njivo, ko se pa čez nekaj časa vrne, najde vrata s silo odprta. Nič dobrega sluteti, gre v sobo in na prvi pogled ne najde še nič posebnega. Vendar pa je slutila, da nekdo mora biti v sobi. Ko pogleda še pod posteljo, zagleda tam moškega z glavo zavito v cunjce. Zena je imela korajžo in zahtevala, da se nevaljevna maškara spravi izpod postelje. To se je tudi zgodilo in sreča njena. Da brez posebnih posledic za njo. Podposteljni »gosti« je najbrže vedel, da se v bližini hiše nahajajo delavci, pa je mislil, da je zanj najbolje, ako čim prej izgine izpred prizorišča svoje maskarade. Pri njegovem begu so ga spoznali, da je bil to neki hrvaški delavec, Ivan Božič, ki je bil zaposlen kot hlapec pri Senekovičevih On sicer trdi, češ da je v tistem času na gospodarjevi njivi kopal krompir, toda ta izgovor si je Božič očitno v zadregi za boljšega, le izmislil.

Inserirajte v „Sl. Narod“!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

JABOLKA

kosmatince in druge vrste razpošiljamo v košarah po 12 kg din 56 po povzetju. Braća Papo, Lukavac. 2262

Poslužite se malih oglasov v »Slov. Narod« ki so najcenejši!

ZA VSAKO PRILIKO najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri PRESKER Sv. Petra cesta 14

50 PAR ENTLANJE ašuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— din »Julijana«, Gospodstvska c. 12 in Franciskanska ul. 3. 4. L.

Najboljši vodnik po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

Sporedni evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran. UPRAVA: Ljubljana — Kraljeva ulica 5.

To se lahko Vam pripeti, če se držite legele presenetljivega novega recepta za lepoto

Vsako dekle je od nekdanj hrapenelo, da ališ opojno glesbo šepetanih besed: »Obotujem Te!; tudi Vi jih lahko slišate — in sicer kmalu. Naglo lahko dosežete, da pride do izreza Vaša dražest, podvojenja privlačnosti — da bo Vaša nunaenost v resnici očarljiva, ker so znašli presenetljiv nov recept za lepoto. Ta recept bo tudi najtemnejši, najbolj raskavo kožo napravi gladko in žametasto mehko — ustvaril Vam bo kožo, ki se je bo os zmerom s užitkom dotaknil. Bleda, vela polt, polna zajedalcev in peg, postane sveža, jasna in posebno dražestna že v nekaj dneh. Počistite ta nasvet dermatologa: »Predi-girana smetana in oljito olje imata izredno ugoden učinek na lepašnje kožo. Te sestavine so, pomembne s drugimi, ki krepijo, natezajo in hranijo kožo, vsebovani zdaj v dnevnih hrani za kožo Tokalon (v bel, ne mastni). V 3 dneh bo ta dnevna hrana za kožo Tokalon polepšala Vašo kožo v tolikšni meri, da kaj takega niti sanjati niste. Z dnevnim hranom za kožo Tokalon so uspešni rezultati v vsakem primeru zanjamci, sicer se Vam vrne denar.«

Kako bomo odslej potovali

Včeraj je stopila v veljavo nova železniška potniška tarifa — Kakšne izpremembe nam prinaša

Ljubljana, 2. oktobra
S 1. oktobrom je stopila v veljavo nova tarifa za prevoz potnikov, prtljage in ekspresnega blaga na progah naših državnih železnic. Prevozne cene so ostale neizpremenjene, pač pa se nova tarifa precej razlikuje od stare, in sicer ne samo v formalnem, temveč pri raznih odredbah tudi v materialnem pogledu.

Znane so izpremembe zlasti pri predpisih za nedeljska povratna potovanja. Po stari tarifi so blagajne na železniških postajah in Putnikovi potovarni uradi izdajali nedeljske povratne karte samo za potovanja v II. in III. razredu potniških vlakov in za razdalje od 11 do 250 km, po novi tarifi pa izdaja zdaj nedeljske povratne karte za vse razrede potniških in brzih vlakov in za razdalje od 11 do 300 km.

Važna je tudi nova odredba, da se potniki z nedeljskimi povratnimi kartami ob praznikih, ki nedejajo neposredno slede, lahko vrnejo tudi z izletniškimi vlaki, če so ti v prometu. Če je torej ponedeljek praznik, se potnik z nedeljsko povratno karto lahko vrne z večernim prazničnim izletniškim vlakom in ne kakor doslej že najkasneje do 12 ure.

Po novi tarifi so možna nedeljska povratna potovanja tudi na razdalje preko 300 km, vendar pa mora potnik za razliko preko 300 km pri odhodu in povratku plačati normalno vozno ceno.

Cena voznih kart za izletniške vlake, ki so v prometu na turističnih progah, je po novi tarifi enaka ceni za nedeljske povratne karte, medtem ko je po stari tarifi za izletniške vlake veljal 50% ni popust. Važna je tudi odredba nove tarife, da uprava državnih železnic lahko odpove izletniške vlake s samo objavo na potniških blagajnah železniških postaj. Ta nova odredba je za potnike na videz neprijetna, vendar pa bodo železniške uprave izletniške vlake s takšnimi objavami gotovo odpovedovale le v najnujnejših in vsem razumljivih primerih.

Znane in zelo ugodne izpremembe je prinesla nova tarifa v predpisih o skupinskih potovanjih. V tem pogledu je bila po stari tarifi določena tabela, na podlagi katere so bili popusti diferencirani po številu oseb, ki so sestavljale skupino, in po kilometražni predvidenega potovanja. Odredbe nove tarife so enostavnejše in bolj praktične.

Skupine od 8 do 29 oseb uživajo zdaj 33% popusta, skupine 30 ali več oseb pa 50% popusta. Popust velja za vse razrede potniških in brzih vlakov, vendar pa za najmanj 31 km vožnje. Otroci plačajo samo polovico. Pri skupinah od 15 do 49 oseb je dovoljena za enega vodjo skupine brezplačna vozovnica, pri skupinah od 50 do 99 oseb brezplačna vozovnica za dva vodja, pri skupinah nad 100 oseb pa brezplačna vozovnica za tri vodje.

Skupinska potovanja morajo biti pisмено prijavljena obehni železniški postaji ali pa Putnikovi blagajnici. Pri skupinah do 50 oseb morajo biti potovanja prijavljena najmanj 12 ur pred odhodom, pri večjih skupinah pa najmanj 24 ur pred odhodom vlaka, ki skupina s njim želi potovati. Tudi glede skupinskih potovanj s posebnimi vlaki

so v novi tarifi nekatere izpremembe. Najmanjša vozna cena je znižana od 5000 na 3000 din. Jamstvo za posebni vlak znaša po novi tarifi samo 2000 din, dočim je po stari tarifi znašalo 3000 din. Na vsakih naštetih 100 potnikov je po novi tarifi odobren brezplačen prevoz za enega vodjo.

Glede ugodnosti za turistična potovanja naših državljanov — za potovanje radi zdraviljenja ali odmora — nova tarifa žal ni prinesla nobenih izprememb. Nova tarifa celo izrecno določa,

da mora vsak potnik, ki uživa za turistična potovanja dovoljeni znižani ceni, pred potovanjem predložiti zahtevo železniških organov dokazati svojo identiteto z legitimacijo s sliko.

V pogledu predpisov za turistična potovanja iz tujine po naši državi določa nova tarifa manjše izpremembe. Znižane vozne karte za mladoporočence pri poročnih potovanjih imajo po novi tarifi veljavnost 10 dni in se potovanje lahko poljubno in brez potrdila pri postajnem dežurnem uradniku prekine. Po stari tarifi so imele te karte veljavnost navadnih voznih kart in so bile tudi prekinitve omejene.

Polovična vožnja za skupine najmanj 4 članov raznih sportnih in turističnih organizacij je po novi tarifi veljavna za vse potniške in brze vlake in za poljubne relacije, vsi člani skupine pa morajo seveda potovati v istem razredu. Legitimacije, na podlagi katerih se odobrava takšna polovična vožnja, imajo po novi tarifi veljavnost 3 leta, dočim so bile po stari tarifi veljavne samo eno leto.

Predpisi o ugodnostih za posamezna dijaška potovanja

so ostali v glavnem neizpremenjeni, pač pa je nova tarifa prinesla znatnejše izpremembe dosedanjih predpisov za šolske ekskurzije. Popust za takšne šolske ekskurzije, ki velja za skupine najmanj 10 dijakov, znaša zdaj samo 66%, dočim je prej znašal kar 75%. Na vsakih 10 dijakov ima po en profesor oziroma učitelj kot spremljevalec enak popust. Popust velja zdaj za III. razred potniških in brzih

vlakov brez vsake omejitve v pogledu razdalje. Veljavnost vozne karte za šolske ekskurzije je podaljšana na 15 dni za vsako potovanje v eni smeri, prekinitve potovanja pa je brez posebnega potrdila pri dežurnem postajnem uradniku dovoljena na vseh tistih postajah, ki so v vozni karti posebej označene. Važna je tudi odredba, da se mora vsaka šolska ekskurzija 8 dni pred nameranim potovanjem pisмено prijaviti pristojni železniški direkciji in hkrati navesti postaje, kjer žele člani ekskurzije potovanje prekiniti.

Tudi za predplačilne karte, za mesečne dijaške karte, za mesečne uradniške karte, za tedenske delavske karte in za peronske karte določa nova tarifa večje in manjše izpremembe. Nova tarifa tudi točno določa, kakšne morajo biti fotografije na legitimacijah, ki jih prosilci predlagajo železniškim ustanovam ali organom v zvezi s prošnjami za razne ugodnosti in puste.

K premieri »Grofa Luksemburškega«

Prva predstava te priljubljene operete bo drevi

Sonja Ivančičeva

Ljubljana, 2. oktobra
Prva opereta, ki bo uprizorjena v letošnji sezoni, bo klasično Leharjevo delo. »Grof Luksemburški«. Ze lanske sezone smo videli, kako velika privlačna moč je Lehar, posebno če so zasedene glavne partije z opernimi močmi, kot je bilo to v »Frasquita«. Ravnateljstvo Opere, ki želi nuditi občinstvu tudi operetne predstave v najboljši zasedbi, je zaposlilo v glavnih parti-jah novoangajziranico članico Sonjo Ivančičevo in Jena Francila.

Viška, plavalca, svetlooka Ivančičeva, nam je še v dobrem spominu. Njen lanski nastop v partiji »Lucie Lammormoorske«, je bil velik uspeh. Ker je tudi izredno izvedla vlogo za začetnico naravnost prese- netljivo, bi sklepali, da »leži« njenemu temperamentu tragični liki. Zato je nas tembolji presenetilo dejstvo, da to bomo slišali letos v opereti. Vprašali smo jo, kako se počuti v vlogi Angèle.

»Ne vem, kako se bom znašla,« je rekla smešljivo, a za tem dvomom, sta se za- iskrla pogum in volja zastaviti vse moči za uspeh. »Veste, začetnica sem... Petje mi seveda ne dela nobenih težav, pač pa je zame proza nekaj popolnoma novega. Nikdar nisem mislila na to, da bi nastopala v opereti.«

»Temveč le v operi?«
»Niti to ne,« se smeje. »Hotela sem postati pevka pedagoginja: a prvotno tudi to ne. Studirala sem na Dunaju klavir, z namenom, da postanem pianistka. Prav slučajno in bolj za zabavo, kakor pa s kakim resnim namenom, sem prišla peti. Ko sem si dala preizkusiti glas, je moj profesor ugotovil, da imam ličen sopran. Ker me je petje zelo veselilo, sem za prišlo študirati poleg klavirja. Ščasom sem postala koloraturka. Seveda tudi študij klavirja nisem smela zanemarjati, čeprav je pomenil vsak dan osem ur vaje in je bilo oboje prav težko združiti. Vendar pa sem imela raje petje nego klavir.«

»In misel na opero?«
»Na to nisem mislila. Sele v zadnjem letu mojega študija na konservatoriju sem se pričela baviti z mislijo nanjo. Potem sem odšla v Italijo kjer sem našla najrazličnejše operne partije. Lani sem debutirala, letos pa so mi ponudili nastop opereti. Mika me poskus, čeprav priznam, da me opereta sama ne bi mogla za tratin zadovoljiti. Vprašanje te seveda, če bom

sploh uspela. O tem bomo sodili po premieri. Opereta ni lahka stroka in zahteva rutiniranega igralca, pevca in plesalca.«

»Res je, toda dovoli primerov imamo, da je nastopanje v njej sprostito marsikakega pevca v igralnem pogledu in mu dalo odersko rutino, ki bi si jo sicer z mnogo večjim trudom in v daljšem času pridobil. Kako se počutite v partiji Angèle?«

»Operetne partije so pisane dovolj nizko in nimajo s koloraturo nič skupnega. Torej bo to preizkušnja moje srednje in nizke lege. Veseli me pa vloga, Straussov valček »Pomladni zvoki«, ki je izrazito koloraturna skladba.«

Poleg nastopa Ivančičeve, bomo imeli v tej opereti še eno novost: nastop plesalca Borisa Pilata, ki bo plesal skupno s prva balerino Moharjevo veliki valček »Zlato in srebro«. Pri tem nastopu bo sodeloval tudi pomnoženi baletni zbor. Boris Pilata, ki je bil plesalec na različnih inozemskih odrih in o katerem se kritike zelo pohvalno izražajo, bo nastopil v tekoči sezoni tudi v operi »Carmen« v lastni koreografiji in bo naštudiral tekem sezone tudi Gluckov dramatični balet »Don Juan«.

Jan Francil

Grofa Luksemburškega bo pel Francil, ki nima v opereti nič manjših uspehov kot v operi. V glavnih parti-jah bomo slišali tudi našega Zupana kot kneza Bazila Poličev v vlogi grofice Kokosczowe. Barbičev kot Julietto, Modesta Sancia in vlogi Brissarda, nadalje Belizaria Sancia J. Russa Anžlovarja in druge.

V tej opereti bo debutiral kot operetni režiser Emil Freitl, ki je režiral lansko sezono Donizettijevo »Lucio Lammormoorsko« in Thomasovo opero »Nizavo«. Delo je muzikalno naštudiral dirigent D. Zebre.

Čudežni otroci

V Pasadinu v Kaliforniji imajo veliko senzacijo. Dve in pol leta stari Donald Crowl je pravi glasbeni fenomen. S prijnim glasnim glasom zna na pamet zapeti nad 60 pesmi. Ko je bil star 20 mesecev je njegova mati opazila, ko mu je pela uspavanko, da otroček vsake pesem takoj za njo ponovi, v kolikor je seveda mogoč izgovoriti besede. Kmalu sta prepevala v dvojce. Zdal pa mali Donald že sanj, služil denar s petjem, kakor je to pač navada v Ameriki kjer se odraslim otroci prav nič ne smutijo če si

lahko ali pa morejo služiti vsakdanji kruh. Vsaka doba ima svoje čudežne otroke. Eden najslavnejših je bil skladatelj Mozart. Ze kot letni deček je igral na klavir lastne skladbe. Ko mu je bilo osem let pa je zložil klavirsko sonato, k' so jo tudi takoj tiskali. Tudi Händel je začel komponirati, ko mu je bilo sedem let in že kot otrok je bil prvi pravni sodnik na klavirju in oglah. Kot 9leten deček je postal organist cerkve v Halle.

Največje čudo med čudežnimi otroki vseh časov je bil pa nedvomno Ch. H. Henneken, rojen 6. februarja 1721 v Lübecku. Ze kot

10mesečno dete je razločeval in pravilno nazival vse predmete okrog sebe. Še preden je bil star eno leto se je začel pod učiteljevim vodstvom učiti čitati: in kmalu je čital sveto pismo. Ni bil še star tri leta, ko mu je bil en jezik že premalo in začel se je učiti latinščine. Toda ta čudežni otrok je umrl že, ko mu je bilo pet let. Njegov duh je bil pregodaj dozorel na škodo telesnega zdravja. Nasprotno je pri tistih otrokih, ki so bili s šestimi leti že tako visoke in krepke postave kakor odrasli ljudje, duševno pa zaostali. Tudi taki otroci umro večinoma že v otroških letih.

Lepo, slovečo filmsko igralko

bomo spoznali v filmu »Umirajoča pomlad« — Premiera drevi v kinu Matici

Ljubljana, 2. oktobra.

Eno najlepših del madžarske filmske produkcije je film »Umirajoča pomlad« po istoimenskem L. Zilahyjevem romanu. Ta filmska umetnina se je posrečila tako odlično, da je vzbudila navdušeno priznanje tudi izven mej Madžarske. V Parizu, kjer je občinstvo zelo razvireno, je tekel film v enem največjih kinematografih polnih osem mesecev nepretrgoma, in to v originalni madžarski verziji.

Film je izdelan točno po romanu, enem najboljših literarnih del Zilahyja, ki je preveden skoraj v vse evropske jezike. Sam pisatelj si je izbral glavne junake romana za svoj film, mlado budimpeštansko gleda-

liško igralko Katalin Karadyjevo in znamenitega Pavla Javorja, ljubljence Budimpešte. Katalin Karady je prvič nastopila v filmu, pa že prvič s tako velikim uspehom, da je žela navdušeno priznanje kritike in občinstva, tako doma kakor tudi povsod v inozemstvu, kamor je prišel ta film. V Parizu so jo nazvali »madžarska Danielle Darrieux« in ves Pariz ji je pel slavospeve.

Film sam je vsebinsko prekrasen, nepozaben. Pokaže nam ljubavni roman dveh mladih ljudi, ljubzen, ki je z žarom ognjvite strasti zajela srca dveh mladih ljudi že ob prvem srečanju. Nepopisno lepa je bila ta ljubzen, dokler ni mala pogrška, majhna laž, malo flirtanja povzročila vseh strašnih posledic, ki so slednjič prisilile njega, da je moral seči po samokresu in se v silnem obupu posloviti od življenja, ki si ga je predstavljal tako krasno, ki ga je enkrat tako vroče ljubil in užival v polni meri.

Kakor roman, tako globoko prevzame gledalca tudi film. V Zagrebu in Beogradu so si ljudje ogledali film po dvakrat, trikrat in še večkrat in po dolge, dolge tedne je bil tam film predmet splošnega občudovanja! Povsod se je govorilo le o »Umirajoči pomlad«, debatiralo se je o filmu, o obeh glavnih junakih, o njihovih krivdi itd.

»Umirajoča pomlad« ima danes v Ljubljani svojo premiero v kinu Matici. Ob 21. bo ljubljanska publika videla film in podala svojo sodbo. Spoznala bo lepo Katalin Karadyjevo, ki si bo nedvomno tudi pri nas pridobila simpatije občinstva.

Grozen umor osamljene kmetice

Ivana Krušnik iz Studenca pri Domžalah je bila najbrž umorjena iz osvete

Studenec pri Domžalah, 2. oktobra
Bolestno je odjeknilo v srcih vseh domačinov, ko se je v soboto zvečer bliskoma raznesla po naši okolici strašna vest, da je neznan morilec zahrbtno umoril samsko posestnico Krušnik Ivano iz Studenca pri Domžalah, ki je bila na glasu bogate, blage žene. Pokojna je stanovala z neko drugo ženo, ki pa je nedavno odšla. Zadnje čase je sama prebivala v svoji prostorni hiši. Ker jo je bilo strah, je imela pri sebi hudega psa, zanašala pa se je tudi na sosedo, ki stanujejo dobrih 50 korakov od njenega doma.

Ko je v soboto šla okrog sedmih zvečer, kakor običajno v hlev, je stopil pred njo neznan moški ter jo na vso moč udaril s sekuro po glavi. Krušnikova je v smrtnem strahu v borbi z zločincem klicala sosedo na pomoč, toda morilec je udaril s sekuro po njeni glavi tako dolgo, da je obtežala mrtva, potem je pa zavlekel njeno truplo v hišo.

Gostilničar Soklič, ki se je baš ta čas mudil po opravih v gasilskem domu, je nazaj grede srečal sosedo pokojne Krušnikove, posestnika Šinkovca ter ga povprašal, če je tudi on slišal obupne klice: »JOHAN, POMAGAJ, UBIL ME BO!«

Ko je Šinkovec pritrdil, se je obema to takoj zdelo sumljivo in stekla sta k hiši Krušnikove, odkoder so se čuli obupni klici. Dospeli do hiše sta hotela vstopiti skozi večna vrata, ki so pa bila zaklenjena. Pes, ki je znan kot zelo hud čuvaj, še ni bil privezan na daljši verigi, pač pa je srdito lajal. Medtem so prihiti še drugi ljudje in odšla sta z njimi v hišo skozi druga vrata, ki pa niso bila zaklenjena. Stopili so v hišo, kjer je bilo vse tiho in temno. Nekateri domnevajo, da je bil vlomilec v

tem trenutku še v hiši, kajti ko so se nekateri vrnili h glavnim vratom, so bila le-ta že odklenjena in odprta na stežaj.

Cim so prižigali luč v hiši, se je sosedom nudil strašen prizor. Na tleh je postrani ležala vsa v krvi strašno razmesarjena Ivana Krušnik, ki je imela po zgornjem telesu 32 težkih ran in še tri smrtne na glavi. Bila je še topla, dokaz, da je bil zločin storjen nekaj trenutkov pred njegovim odkritjem.

Morilec je moral, kakor sodijo po načinu umora, prav dobro poznati domače razmere. Izbral si je za umor vprav trenutek, ko vozi mimo hiše moravski avtobus, ki povzroča ropot, da bi tako lažje in nemoteno opravil svoj posel. Denarja ni vzel in sploh se ni dotaknil nobenih stvari, kar vse kaže, da gre za umor iz osvete.

Zanimivo je, da je točno na dan umora pred 6 leti pogorel hlev pokojne Krušnikove in da je bil ogenj podtaknjen ter da je bil ob tej priliki ubit gasilec Lojze Pirnat, sin posestnika iz Krnine, kar še posebej potrjuje domnevo, da gre tu res za umor iz maščevanja.

O strašnem umoru so bili takoj obveščeni pokojnični sorodniki v Izmenjah. Župnik v St. Vidu in orožniška postaja v Domžalah. Na kraj zločina je takoj prihitela orožniška patrulja pod vodstvom komandirja g. Skoka, ki je odredil preiskavo in zasledovanje zločince. Upamo, da ga bodo kmalu izsledili.

V nedeljo je bila obdukcija trupla. Zdravniška komisija je ugotovila, da je zločinec naravnost mrcvaril svojo žrtev. Zadal ji je mnogo ran, od katerih je veliko smrtnih. Veža je bila vsa okrvavljena, povsod so bile mlake krvi.

Daniel Lesneur

Krinka Ijubezni

Roman

— Kaj? — Morda tudi vi? — je vprašala Françoise. — Vi bi imeli vsaj svojo vest zase.

— O tem sem trdno prepričan, — je odgovoril mladinci.

— Ali vidimo vedno jasno svojo notranjost? Moj namen ni bil jasn. Misel na svatbo mi je šele sedaj šinila v glavo. Skupno življenje me je mikalo in to življenje je res tu, odkar je prišla v boleznj k moji postelji Bertrand. Morda me je rešila. Zadnji dnevi so bili tako prijetni s tem otročičkom med nama. Bil bi jih podaljšal. Ostali bi bili skupaj. Položaj bi se bil pozneje uredil. Da, tako je bilo... Taka je bila resnica o tem, kar se je godilo v meni. Potlej sem pa razgrnil ta list. Čital sem presenetljivo poročilo. Pred očmi so mi stopile vse posledice. Mislil sem si: Zdal pa nikoli!... Nikoli!... Bertrand je bogata, silno bogata. Moje sanje se razblinjajo v nič! In šele po svoji bolesti sem spoznal, kaj se je izpremenilo v meni. Sanje o skupnem življenju so mi res leblede pred očmi in že so objemale moje srce. Vendar pa vprašujem z nezaupanjem in odporom svoj bivši »jaza«, da-li to vendarle ni bil odsev zlata, ki je tako naglo obudil moje sanje. In tako sem po vsem zelo nesrečen. Ali me razumete?

Françoise ga je poslušala, zatopljen v svoj sanjavi molk.

Ko je obmolnil, je še nekaj časa zamišljeno molčala. Potlej je pa vstala in se vrnila k svojemu bolnemu očetu, ki je je njegova nemirnost vznemirjala. Z roko se je dotaknila očetovih rok — njihova toplota je bila malone normalna — prislunila je njegovemu dihanju, ki se ji je zdelo pravilno. Toda zaman je sklanjala svoj obraz k toplemu pogledu, ki ni več izražal, da-li jo vidi.

Françoise je vzdihnila in se vrnila h Gilbertu. Le-ta je stal zravn, pripravljen k odhodu.

— Oprostite mi, — je zamrmral, — ne bi bil govoril z vami tako dolgo o sebi... Toda moja žalost je za vas zadoščenje. Bil sem vama dolžan priznanje.

— Vaše zaupanje mi ni bilo neljubno, — je odgovorila hladno. — Toda bilo je še manj potrebno. Kako naj bi jaz lajšala vaše gorje? Tega ne razumem. Pogledajte mojega ubogega očeta. Na pragu večnosti je že in komaj se še dotika sveta živih, a glejte, jaz sem v redovniški obleki. Villigenov ponos je gotovo nekaj dragocenejša. Toda prepozno čustvo beži od mene. Kjer vlada ljubezen, ne more igrati vse drugo nobene vloge. Bertrand vas ljubi in vi ji vračate to z enako nežnostjo. Jaz nimam vzroka pomilovati vas, niti nje.

so mi res leblede pred očmi in že so objemale moje srce. Vendar pa vprašujem z nezaupanjem in odporom svoj bivši »jaza«, da-li to vendarle ni bil odsev zlata, ki je tako naglo obudil moje sanje. In tako sem po vsem zelo nesrečen. Ali me razumete?

Françoise ga je poslušala, zatopljen v svoj sanjavi molk.

Ko je obmolnil, je še nekaj časa zamišljeno molčala. Potlej je pa vstala in se vrnila k svojemu bolnemu očetu, ki je je njegova nemirnost vznemirjala. Z roko se je dotaknila očetovih rok — njihova toplota je bila malone normalna — prislunila je njegovemu dihanju, ki se ji je zdelo pravilno. Toda zaman je sklanjala svoj obraz k toplemu pogledu, ki ni več izražal, da-li jo vidi.

Françoise je vzdihnila in se vrnila h Gilbertu. Le-ta je stal zravn, pripravljen k odhodu.

— Oprostite mi, — je zamrmral, — ne bi bil govoril z vami tako dolgo o sebi... Toda moja žalost je za vas zadoščenje. Bil sem vama dolžan priznanje.

— Vaše zaupanje mi ni bilo neljubno, — je odgovorila hladno. — Toda bilo je še manj potrebno. Kako naj bi jaz lajšala vaše gorje? Tega ne razumem. Pogledajte mojega ubogega očeta. Na pragu večnosti je že in komaj se še dotika sveta živih, a glejte, jaz sem v redovniški obleki. Villigenov ponos je gotovo nekaj dragocenejša. Toda prepozno čustvo beži od mene. Kjer vlada ljubezen, ne more igrati vse drugo nobene vloge. Bertrand vas ljubi in vi ji vračate to z enako nežnostjo. Jaz nimam vzroka pomilovati vas, niti nje.

Gilbert je pozno uganil, kaj je bilo v teh besedah, v tem nepriljubljenem glasu in v tej samostojni strogoosti, v katero se je zapirala razočarana duša. Spoznal je, koliko je moral trpeti ob njegovih besedah dekle, saj je njeno srce še vedno krvavelo v objemu čustev, ki jih je proglasila za mrtva. Prosimi jo, da puščanja bi pomenilo toliko, kakor povečati zlo. Ni mu preostajalo nič drugega, nego posloviti se. To je storil spoštljivo in toplo, da je ostalo slovo sestri Serafini in spominu kot zadnji globlji doživljaj posvetnega življenja.

Po odhodu od nje je bil Gilbert vidno ves skrušen. To niso bili neposredni očitki vesti, pač pa gorje, odnosno odpor proti lastni vlogi. Neprestano mu je stala pred očmi njena podoba, ta dostojanstvena postava ženske, ki je toliko pretrpela in ki je znala tako dobro skrivati svoj notranji vihar pod redovniško obleko. Potem je pa jel Gilbert misliti na drugo, na Bertrando, ki ji je bil povzročil toliko trpljenja in ki njenih solz ni mogel več otresti, ne da bi zbujal proti sebi sum nizkote preračunljivosti. Spoznal je, da se je ujel v svoji sebičnosti, in sicer v trenutku, ko se je sam tega zavedel in ko je hotel kreniti na pravo pot. O, kako prijetno bi bilo umakniti se teži preteklosti, vdihniti svežega zraka, da bi se razširile prsi, in zaživeti zopet bolj zdravo življenje!

— Zakaj nisem storil tega včeraj? — se je vprašal. Zakaj nisem pritisnil Bertrand in Claudia na svoje srce. Zakaj jima nisem zaklical: Zena moja! Sin moj... danes je že prepozno.

Stopajoč hitreje po ulicah se je Gairlance obupano oziral po vseh kioskih. Vsi listi so bili priobčili senzacionalno poročilo. Nič na svetu ni moglo več preprečiti, če bi bil ponudil zakon Bertrandi, da bi si on — princ de Villigen — ne nakopal videza, da prodaja svoje ime hčeri bandita, katerega je hotel nekoč izročiti roki pravice. Bertranda Gaelova in njena sumljiva dediščina po Françoise de Plesguen in po poskusih pomagati ji do dediščine... To bi pomenilo ponižati se od živitve iz koristljubja do živitve iz podlosti... Kako globok padec bi bil to za junakovega vnuka.

Napotil se je v ulico Cambaceres.

Stari Firmin se je smehljaj od radosti, ko mu je slalil svršnik, kajti za zastorom skriti mali Claudius mu je klical:

— Nic reci! Kuku!...

Dete je skočilo nasmejeno iz svojega skrivališča in prihitelo razprostrtih ročic in vse žareče od radosti Gilbertu naproti... Papa, papa! — je klical mali Claudius.

Na pragu jedilnice se je pojavila vsa srečna Bertranda s polnimi rokami srebrnega pribora. Hotela je pogrniti mizo, toda vsa sreča na njenem obrazu je ugasnila pred mračnim Gilbertovim pogledom.

Nesrečnež je trpel muke, kakršnih se ni nikoli nadejal. Med obedom je mislil, da se bo zdaj zdaj razjokal. Potem je pa dejal s hladnokrvnostjo duellant dekleta, ki ga je zdaj resnično ljubil: